

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCOUVENEC

Naša srednja šola

Naša srednja šola postaja čedalje bolj predmet naših skrbi in upravičenega strahu pred bodočnostjo. Kako globoko to vprašanje zadeva vse sloje našega naroda v njega najbitnejših kulturnih in gmočnih interesih, je dokazalo zlasti zborovanje društva »Šola in dom«, ki združuje naše starše, kateri so svojo dečo zaupali srednji šoli. Resolucije, ki so bile na tem zborovanju sklenjene in v vseh listih objavljene, kakor tudi izvajanja odličnih strokovnjakov na polju šolske prosvete na tej manifestaciji, globoko odkrivajo težko bolezen našega srednjega šolstva.

Odkod izvira ta bolezen, na kateri bo naša srednja šola popolnoma izhiral, kakor je na omenjenem zborovanju poudarjal prvovrsten šolnik, ako se vsi poldimni činitelji ne bodo lotili nemudoma korenitega zdravljenja? Gotovo v prvi vrsti na pretiranem birokratizmu, ki odzgoraj dol brez prave zveze z živim narodnim organizmom upravlja, ureja in reformira šolstvo po apriorističnih zamislih, ki šestokrat ne odgovarjajo resničnim potrebam ljudstva, dejanskemu razvoju življenja in realnim razmeram. Iščo se pretirano poenotevanje, kjer bi namenom čim širše in globlje narodne kulture bolje ustrezala pametna prilagoditev pouka posebnim prilikam naših pokrajin v narodnem, kulturnem in gmočnem oziru. Dočim politična uprava države stremi k tako zvani decentralizaciji, je

še popolnoma začarana od ideje uniformne šole, ki je otrok pruskega centralizma in je svoj vek davno preživela. Odtod ideja enotne šolske knjige — il libro unico — kakor se to geslo glasi v Italiji, kjer fašizem skuša obnoviti to misel, ki je zanikanje vsake demokracije, samoodločanja in sodelovanja ljudstva s svojimi različnimi potrebami in težnjami v vseh panogah državnega življenja, posebno pa v vprašanju vzgoje mladine, ki ne sme postati monopol birokracije, če hočemo zdravega razvoja družbe. Sodelovanje šole s starši, pametno vpoštevanje ljudskega mnenja, ki šoli postavlja vedno nove probleme in jih pomaga najpravičneje reševati, ozir na različne tradicije, zgodovinski razvoj in raznolikost narodnega karaktera in narodne kulture so bistvenega pomena za šolo, če naj doseže svoj namen, za vsako ceno uniformirajoči, dogmatični in pravemu življenju tuji birokratizem pa mora šolo ubiti in jo izpremeniti v kasarno. Taka šola se ljudstvu popolnoma od-tuji, mladina jo poseja z nejevoljo, vzgojitelji pa se zama trudi, da bi dosegli uspehov, dočim starši, z globokim razočaranjem in grenkimi čustvi gledajo, kako slabo se poplačujejo njihove velike žrtve za otroke.

Kar se posebič nas tiče, se je tekom let le utrdilo prepričanje, da bi bili storili najbolj, če bi bili našo srednjo šolo pustili, da bi se bila mutatis mutandis v bistvu razvijala naravno, organično in mirno dalje na izkušeni stari podlagi. Naše reforme, ki so se vrstile druga za drugo z nepremišljeno naglico, šestokrat kar sredi šolskega leta, pretrgajo ves dotedanji razvoj, nemalekrat v očitnem protislovju ena z drugo, so srednji šoli, kakor danes jasno vidimo, bolj škodovale nego koristile in pomenjajo po večjem delu žalostno ponesečene eksperimente, ki našega kulturnega nivoja niso dvignili, kakor bi morali, ampak povzročili celo padanje krivulje navzdol. Vse izpremembe, ki jih je zahteval čas bodisi z ozirom na nove socialne razmere in probleme, bodisi glede telesne kulture in fizičnega okrepitja mladeži, bodisi glede uveljavljanja naše nacionalnopolitične skupnosti, bi se bile dale brez vseh pretresov izvesti na dami in v več ko v enem stoletju intenzivnega pedagoškega in kulturnega dela preizkušeni bazi, na rezultatih in vzgojnih vidikih naših najboljših sinov, ki so pri tem delu od časa narodnega preporoda z vsemi močmi sodelovali. Zdrav razum bo priznal, da se na grški meji v območju bizantsko-slovanske kulturne sfere ne more poučevati tako kakor na primer ob Dravi, kjer se dotikati slovanska in nemška kultura; pametno prilagodena šolska vzgoja, vpoštevanje osobine vsakega kulturnega miljeja, pa bo znala enim kakor drugim posredovati vrednote vseh kulturnih vplivov in elementov v skupni narodni državi, ne da bi bilo treba po sili uniformirati enega z drugim. Saj to so elementarne zahteve Pestalozzijeve pedagogike, ki smo jih očitno popolnoma pozabili!

Huda napaka našega šolstva, kakor se nam predstavlja po teh prenačenih reformah, je tudi, da se nanj obesili interesi, ki niso idealnega značaja, radi česar šolanje danes, kakor so izražali strokovnjaki, stane dvakrat več, nego bi bilo po pameti treba. Če bi stroški za šolanje in dosežani progresiji rasti naprej, bo srednjemu in malemu človeku sploh onemogočeno, da bi svojim otrokom poskrbel srednješolsko izobrazbo, ki je danes postala že osnovna potreba in neobhoden pogoj dostojne človeške eksistence. Visoka šolnina, visoke takse za izpričevala, drage šolske knjige, ki se orez potrebe neprestano menjavajo, tako da skoraj nobena knjiga več ne preživi enega razreda, pogoste denarne zbirke za vse mogoče namene, vsa ta porazdelba pouka, vse to šolo silno poražuje in ovira posredovanje izobrazbe vsem ljudskim slojem. Za vse velike žrtve za srednješolsko izobrazbo pa naša srednja šola ne poplačuje ljudstvu s primernimi uspehi, kar ni čudno, če pomislimo, kako se je radi zadnjih stvarnih in osebnih redukcij na polju šolstva skrčil poduk, kako so se natrpali razredi, kako so se preobremenili profesorji, tako da ni več veselje hoditi v šolo, ampak da je postala muka staršem in otrokom, padanje narodnega kulturnega nivoja, ki je posledica takega ugrešenega sistema, pa je v največjo škodo državi sami.

Zato ne dvomimo, da bodo resolucije naših staršev in pedagogov našle odmeva na merodajnih

Madjarska na novi poti

Prijateljstvo s Poljsko in z Italijo - Mir z vsemi sosedi - Tajno glasovanje

Budimpešta, 11. okt. Ž. Še nikdar v povojnih letih ni vladalo tako veliko zanimanje za sejo parlamenta, kakor danes, ko se je predstavil Gömbösov kabinet. Tribune so bile čisto zasedene in v diplomatskih ložah se je med drugimi tuzemskimi zastopniki nahajal tudi jugoslovanski poslanik Jovan Dučić. Programni govor Gömbesa, ki je takoj po otvoritvi seje podal v dvehurnem govoru vladno deklaracijo, je napravil na vse navzoče globok vtis. O burnih scenah, ki so v povojnih letih spremljale vsako vladno razpravo v parlamentu, ni bilo niti sledu. Celo socialni demokrati, najradikalnejša levica madjarskega parlamenta, so se obnažali dokaj gostojno in mirno, čeprav so pozdravili Gömbesa, ko je stopil v dvorano, z vzkliki: »Kje je pravica tajnega glasovanja?«

Gömbös je najprej orisal splošne politične probleme. Kot prvi in glavni vzrok svetovne gospodarske krize je označil svetovno vojno, kot drugi vzrok pa zapore s strani vseh držav, pri čemur je naglasil, da bo taka politika napravila kraj vseevropske misli. Gömbös priznava, da ideal Pan-evrope sam po sebi ni ustvarljiv, nato pa je prešel na vprašanje revizije trianonske in ostalih mirovnih pogojev, kar smatra, da je istotako zelo važno za vzpostavitev normalne cirkulacije krvi v evropskem državnem organizmu. Gömbös je rekel, da naj bi države podpisnice trianonske pogodbe, sedaj, ko so tudi same uvidele nesmiselnost te pogodbe, istotako zahtevale revizije. Razen tega je ministrski predsednik zahteval enakopravnost v

vojaškem pogledu. Madjarska ne želi, da se oborožuje, je rekel, toda že njeni sosedi niso pripravljeni, da se razorožijo, potem si Madjarska ne more priporiti na drug način enakopravnosti, kakor da se sama oboroži, ne morda za vojne cilje, ampak radi varnosti države in za obrambo svoje-ga naroda. Sodelovanje s podonavskimi državami, je nadaljeval Gömbös, je bistvo vseh podonavskih držav. Madjarska bo gojila prijateljske odnoseje napram Italiji in Poljski, dobre odnoseje napram Nemčiji in Avstriji, mir in sporazum pa želi Madjarska z vsemi sosedi. Izjavo predsednika vlade v zunanje-političnem oziru so pričakovali vsi politični krogi z velikim zanimanjem in so jo sprejeli tudi vsi, razen socialnih demokratov, s aplavzom, ki se je stopnjeval zlasti v drugem delu Gömböse-

vega govora o notranji politiki. Kot glavni steber madjarske državnosti je označil Gömbös solidarnost in naglašal princip strpnosti. Vlada hoče v pogledu narodnih manjšin nadaljevati tisočletno politiko tolerance. Ko je Gömbös izjavil, da bo njegova vlada ponovno uvedla pravico tajnega glasovanja so mu ploskali tudi socialni demokrati. V tretjem delu svojega govora je orisal gospodarske probleme ter najavil znižanje obrestne mere pri bankah, olajšanje davčnih bremen za male poselnike in druge stanove.

Za Gömbösom je govoril voditelj krščanske nacionalne gospodarske stranke Adalbert Turi, ki je izjavil, da ne bo podpiral Gömbösevega kabineta.

Bolje je, da gremo roko v roki

Gömbösov razgovor z našim poslanikom

Budimpešta, 11. oktobra. Ž. Danes se je v veči madjarskega parlamenta odigrala zanimiva in pomembna scena. Ko je predsednik Gömbös končal svoj govor in stopil v vežo, okrožen od poslancev in časnikarjev, je opazil jugoslovanskega poslanika Jovana Dučića, ki je bil v spremstvu atašeja za tisk Božidarja Alberta. Gömbös je takoj stopil k atašeju Albertu, katerega pozna že od preje in ki mu je predstavil Jovana Dučića, katerega predsednik vlade še ni poznal. Gömbös je nagovoril

Dučića v našem jeziku in mu rekel: »Kajne, gospod poslanik, vi veste, kako mislim o vašem narodu?« — »Da, gospod ministrski predsednik!« — »Mi smo vsi za to«, je dodal predsednik Gömbös ter pri tem mislil na razpoloženje v podonavskih državah. »Mnogo bolje je, da gremo roko v roki.« Predsednik vlade Gömbös in poslanik Dučić ste se še nekaj minut pristržno razgovarjala in se nato prijateljsko razšla.

Sovjetski kapitalizem

Dnjeprostrój je bil danes otvorjen

Moskva, 11. okt. tg. Danes se je vršila slovesna otvoritev velikanske električne centrale ob Dnjepu, ki nosi ime »Dnjeprostrój«, ki spada med največje električne centrale sveta. Zgradba tega podjetja spada v načrt »Petletke« ter pomeni v očeh sovjetske vlade veliko zmago nad pesimizmom, ki je zavladal radi težav, ki so se pojavile pri njegovi končni uresničitvi.

Otvoritev se je izvršila z največjim pompom v prisotnosti celokupne sovjetske vlade ter predstavnikov velikih električnih podjetij v Evropi. Svečanostim je prisostvovalo tudi veliko zastopnikov svetovnega tiska, kar dokazuje, kako veliko je bilo zanimanje za prvo sovjetsko tovarno grajeno po načrtu petletke. Elektrarna ima 450.000 konjskih sil kapacitete.

Angleži vabijo Švede

London, 11. okt. AA. Angleški prestolonaslednik je danes s svojim bratom Georgom zaključil obisk Švedski. Svoči je valeski princ govoril v švedskem radiju in se zahvalil švedskemu narodu za prijazen sprejem, ki ga je bil deležen ves čas svojega bivanja na Švedskem s svojim bratom. Lepota švedskih krajev, je nadaljeval angleški prestolonaslednik, in prestolnice, kakor tudi ves industrijski napredek Švedske so name napravili globok vtis.

V vseh švedskih slojih in krogih sem našel splošno znanje angleščine in to je po mojem mnenju dobro. Švedski narod se s tem polšača sredstva, ki mu najlaže odpira dostop do mednarodnih poslov in do mednarodnega življenja. Prav tako me veseli, da sem povsod opazil naraščajoče zanimanje za gospodarske in kulturne stike med Švedi in Angleži. Želim le, da bi v Angliji to znali ceniti in se podobno zanimati za Švedsko.

Liturgičen spor na Poliskem

Varšava, 11. okt. tg. Večina poljskih škofov in vatičanske komisije »Pro Russia«, ki hoče vpeljati grško-katoliški obred za katolike na vzhodni meji, je v hudem nasprotju s poljskimi vladnimi krogi, ki vidijo v takih obredih nevarnost za poljske narodne interese. Poznanski nadškof kardinal Hlond je sedaj postavil na indeks brošuro, ki so jo izdali ti krogi proti Vatikanu in v kateri polemizirajo proti nameram vatičanske komisije. Pričakovati je, da se bodo vladni krogi postavili tudi proti obredom, ki jih je določil Vatikan posebno za ozemlje Vilne in druge severno-vzhodne pokrajine.

Ogromne poneverbe v Albaniji

Tirana, 11. okt. I. Radi vesti o veliki poneverbi v albanskem finančnem ministertvu, prinaša tukajšnji poluračni list »Besas« podrobnosti o izvršenih poneverbah in ugotavlja, da poneverbe ne znašajo samo 15.000 napoleonov, ampak 20.000. Isti list posebno naglašja, da je ta znesek ogromen z ozirom na težko gospodarsko in finančno stanje Albanije, kajti tudi z ozirom na dejstvo, da je Albanija siromašna država, komaj uspeva, da s pomočjo posojil krije svoj velik proračunski deficit. Vest o odkritju te poneverbe je povzročila veliko razburjenje v vseh meščanskih krogih ter se z velikim zanimanjem in nestrpnostjo pričakujejo rezultati preiskave, ker vse kaže, da so v to afero vmešane tudi mnoge ugledne osebnosti.

Kriza v ladjedelnicah

London, 11. okt. AA. Lloydova agencija objavlja tele podatke: Konec septembra je bilo v angleških in irskih ladjedelnicah v gradnji 238.433 ton. To je najnižja številka v angleških in irskih ladjedelnicah. Od tega so razen tega ustavili gradnjo za 150.000 ton. Gradbena tonaža v inozemstvu je znašala konec septembra 662.634 ton, to je za 166.000 manj kakor l. 1931. To je najnižja številka po l. 1911. Italija gradi 127.696 ton, USA 1242.703, Francija 109.285, Nemčija 80.770 in Švadska 73.480 ton. Angleška gradbena tonaža znaša 26,5% gradbene tonaže sveta.

..... mestih, da se bo naša prosvetna politika temeljito revidirala in da se bo v korist državi srednješolski poduk postavil zopet na zdravo podlago in prešinil s pravim vzgojnim duhom.

Seja vlade

Belgrad, 11. oktobra. AA. Danes od 11.30 do 13.30 je bila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika vlade dr. Milana Srskeča.

Titulescova zvezda

Bukarešt, 11. oktobra. I. V vseh političnih krogih se še vedno komentira ponudba romunske vlade Titulescu, da prevzame portfelj zunanjega ministertva. Predvsem se tretira vprašanje, kako bo mogoče sodelovanje med dosedanjim predsednikom romunske vlade Vajdo Vojvodom in Titulescom, ki sta se razšla baš pri vprašanju romunske zunanje politike napram Rusiji, ko sta oba izjavila, da nameravata nadaljevati svojo dosedanja politiko. V zvezi z razpletom romunske zunanje politike je sročil podal ostavke na svoj dosedanji položaj Grigorij Grlicnu, državni podtajnik v zunanjem ministertvu. Njegova ostavka ni bila sprejeta. Grlica ematra namreč romunska politična javnost za iniciatorja nove romunske politike napram Rusiji. Prihod Titulesca se pričakuje v petek. Z njm bosta prišla v Bukarešt tudi romunska ministra Mihlake in Madgearu. Francoski listi so vest, da prevzame Titulescu zunanjo politiko v svoje roke, nadvse toplo pozdravili. »Echo de Paris« gre v svojih prerokovanjih še dalje in izjavlja, da bo Titulescu v najkrajšem času sestavil tudi novo romunsko vladu, ter se pri tem vprašuje, če hoče francoska vlada še nadalje vztrajati pri svoji najnovejši politiki napram Rusiji in s tem vreči svoje zaveznike v popolnoma navadno avanturo.

Dunajska vremenska napoved: Sveži vetrovi z zapada, ponekod zelo oblačno, morda že nočjo dež, temperatura se ne bo mnogo izpremenila.

SARG

Izmed 10 ljudi jih ima
7zobni kamen
...dobi
ga pa lahko vsak!

Kolikokrat je bil že zobni kamen kriv, da ste izgubili zob, ker ga niste pravočasno odpravili! Kdor si zobe redno čisti s Sargovim Kalodontom, odvrne to nevarnost. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in ki zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi — zobe pa ohrani močne in zdrave.

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Podjetje 120 milijard

Ameriške petrolejske družbe se združujejo — Standard Oil bo oskrbovala dve tretjini svetovnih potreb petroleja

London, 8. oktobra.

Iz sociološkega stališča je značilno, piše premo umrl Murray Gilbert, da se velika kapitalistična podjetja tem bolj grupirajo, čim bolj postaja jasno, da prehajamo v dobo, ki smo jo nazvali »socialno stoletje«. Veliki mednarodni gospodarski trusti se očividno pripravljajo na boj in skušajo združiti v malem številu rok vodstvo svetovnega gospodarstva in — kar sledi logično — svetovne politike, da bodo čim lažje vodili obrambo za svoj obstanek.

Med največje, naravnost gigantne načrte, ki se pojavljajo zadnje dni in ki so v angleških trgovskih krogih vzbudili boječo pozornost, spada brez dvoma namen, da bi se v najkrajšem času združile štiri največje ameriške petrolejske družbe v eno samo podjetje ter tako nadvladale, v kolikor se tiče proizvodnje in razporeda petroleja, nadpolovično vse ostale petrolejske skupine sveta. Kdor pozna vlogo, katero igra danes petrolej in njegovi polpredukti, kakor bencin, v svetovnem gospodarstvu, v vprašanju prometa in vojne obrambe, bo razumel, kaj pomeni možnost, da bi samo eno podjetje kontroliralo več kakor pa polovico petrolejskega trga ter imelo možnost, da svojevoljno diktira cene, zapira trge posameznim državam in jih od-

pira drugim.

Ameriška petrolejska družba »Standard Oil Co.« s sedežem v New Yorku je tekom zadnjih let pograbila že znatno število manjših družb, kakor »Vacuum Oil«, ter se na svetovnem trgu usidrala kot drugo največje svetovno podjetje takoj za angleško »Royal Dutch Co.« Vseh pa ni mogla absorbirati. Danes pa se že vsrso pogajanja za združitev še treh drugih močnejših petrolejskih družb, to so »Standard Oil of Californiac«, »Standard Oil of New Jersey« ter »Standard Oil of Ohio in of Kentucky«.

Ako se pogajanja končajo uspešno, in do sedaj ni nobenega razloga za to, da bi se ne, potem bi novo podjetje predstavljalo ogromen akcijski kapital od dveh milijard 800 milijonov dolarjev, ali v jugoslovanski valuti okrog 120 milijard dinarjev! In če seštejemo lansko petrolejsko produkcijo vseh podjetij, ki bi se zlele v eno, bi skupni proizvod prekašal 200 milijonov sodov (okroglo 30 milijonov angleških ton), torej za celih 10 milijonov ton več, kakor znaša produkcija ogromnega angleškega koncerna »Royal Dutch«.

Z združitvijo bi si Američani ustanovili nepremagljiv gospodarski imperij, kajti oni bi rafinirali dve tretjini petroleja, ki ga rabi svetovni konsum. In to ne samo v Ameriki, ampak ta novi do-

narni kolos bi segel dol v Mehiko, v Venezuelo in na zapadno indijske otoke (Aruba). V Evropi bi padli pod nadoblast podjetja celokupna Nemčija in vse manjše države srednje Evrope, da ne govorimo o Sredozemlju. V Aziji si podjarmijo skoroda ves Kitaj, Japan in otočje med Azijo in Avstralijo. Ker imajo že dogovor s sovjetsko petrolejsko industrijo, bi zavladali še na tem velikanskem trgu. »Standard Oil« bi postala prva svetovna velesila.

Sicer obstaja v Ameriki zakon, ki prepoveduje trustiranje petrolejskih podjetij, toda ameriška vlada, ki bi se tako rada uveljavila kot prva svetovna velesila na mednarodnem polju, predobro ve, kakšno orodje — in poslušno orodje — bi dobila v roke, če se združitev posreči in če bodo agenti »Standard Oil« podpirali po svetu ambicije ameriškega imperializma na eni strani in ameriške borbe proti Evropi na drugi strani.

Zdelo se mi je važno, da opozorim na ta gigantčen poskus kapitalističnega zbiranja, ker je brez vsakega dvoma, da bo imelo največji in najusodopolejši vpliv tudi na razvoj političnih dogodkov. Tako se bo zopet uresničil Lloyd Georgeov izrek na pariški mirovni konferenci: Konferenice so za galerijo, politiko pa delajo za kulisami petrolej, premog in železo.

A. C.

Voltaire

je znan vsem; mnogo se je že razpravljalo o njegovem nagujenju za kavo. Oglejmo pa si nekoliko še drugo stran. V študiju Maxa Oppenheimerja o Voltairu je stavek:

»Voltaire je začel disertacijo o francoskem jeziku ter si je izsilil mrzlično budnost svojih deset do dvanajsturnih delavnikov z dvajset do trideset skodelicami kave in za ceno svojega življenja, kajti tega poslednjega napada ni mogel več vzdržati.«

Danes bi tudi Voltaire mogel piti svojih 20 do 30 skodelic kave, ne da bi škodoval svojemu zdravju. Sedaj imamo kavo Hag, kofeina oproščeno neprekosljivo zrnato kavo. Kava Hag nudi 100%-ni užitek in vzpodbudo, toda brez neugodnih posledic za srce in živce.

Ako se kava Hag kje še ne dobi, prosimo, da pišete na: Kava Hag d. d., Zagreb, Kaptol 10.

Koalicija v CSR v nevarnosti

Praga, 11. okt. Vprašanje znižanja plač državnih nameštencev je spravilo v nevarnost obstoj koalicijske vlade same. Pogajanja, da bi koalicija ostala na površju, so silno težavna, in to toliko bolj, ker je ministrski predsednik Udržal zbolel in je moral za nekaj dni oditi v Karlove Vary. Notranja kriza v koaliciji bo prav gotovo trajala vsaj do povratka ministrskega predsednika. Pri vprašanju znižanja uradnih plač se je pokazalo, da so se republikanci in narodni demokrati, ki so v vladi, že do brega pol leta sem pogajali z obrtno stranjo, ki je v opoziciji, in sicer glede rešitve nekaterih gospodarskih vprašanj. Drugi člani koalicije vidijo v tem postopanju omenjenih koaliranih strank veliko neukretnost, češ, da sta ti dve stranki za hrbljem hoteli razbiti koalicijo. Verjetno je, da bo prišlo do razčiščenja položaja v najkrajšem času, nikakor pa ni pričakovati, da bi prišla na površje kakšna diktatorska vlada, pač pa bodo skušali z novimi kompromisi utrditi sedanjo koalicijo.

Napad na Simplon-ekspres

Bukarešt, 11. okt. »Universul« javlja, da je bilo snoči pri Turn Severinu oddanih več revolverskih strelav na Simplon-ekspres. Razbitih je bilo nekoliko šip na vagonih I. in II. razreda.

Atentat na vlak

Dunaj, 11. oktobra. AA. Na progi Dunaj—Pariz so pravočasno odkrili atentat, ki bi sicer utegnil povzročiti strahovito nesrečo. Tračnice so bile namreč v dolžini kakih 10 m odtrgane s prago. Zločin so ravno še prav opazili, da so lahko še pravočasno opozorili četa ekspresnega vlaka Dunaj—Pariz in tako preprečili katastrofo.

Gozdarski deputati

Belgrad, 11. oktobra. AA. Na podlagi pooblastil finančnega zakona je minister za gozdove in rudnike predpisal uredbo o prejemkih v naturi za gozdarsko-strokovno osebje pri upravi državnih gozdov. Po tej uredbi dobivajo taki uradniki ministrstva, direktij in uprav brezplačno drva in sicer 24 m³ na leto, uradniški pripravniki in zvaniki 12 m³, služitelji (logarji in logarski pomočniki) 6 m³.

Neoznjeni uslužbenci dobe polovico njim pripadajočega deputata. Drva se dobe metrirana v treh štirimesečnih obrokih na leto v naprej, franko skladišče ali železniška ali paroplovna postaja v kraju.

Gozdarsko-strokovno osebje pri gozdarskih upravah dobe tudi deputate v zemljiščih in sicer uradniki po 2 ha, uradniški pripravniki in zvaniki po 1 ha, služitelji (logarji in logarski pomočniki) po 1 ha. Deputati v zemlji se izdajajo za vse gospodarske leto od 1. oktobra do 30. septembra prihodnjega leta in sicer samo na področju svoje gozdarske uprave.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 11. oktobra. AA. 53. redna seja narodne skupščine je napovedana za soboto 15. t. m. ob 10 dopoldne z dnevnim redom: do- ločitev dnevnega reda.

Za naše mornarje

Split, 11. okt. I. Včeraj popoldne je bila tukaj konferenca mornarjev, ki jo je sklical klub kapitana naših trgovskih mornaric skupno s klubom pomorskih strojnikov in Zvezo pomorskih delavcev in radiotelegrafistov. Na konferenci so pretrgali uspehe delegacije, ki je bila poslana v Belgrad radi zboljšanja gnetnega položaja naših mornarjev in ostalih vprašanj socialne zaščite. Konferenca je sprejela tudi resolucije, s katerimi naproša prometno ministrstvo in ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, naj izda čimprej v interesu reda in miru na naših ladjah zakonodobo o redu in miru na ladjah naše trgovinske mornarice in da se v svrhu olajšave potovanja mornarjev na ladjah v inozemstvo izposluje znova pomorske knjižice, ki bodo veljale kot potne legitimacije.

Osebnosti

Ljubljana, 11. oktobra. AA. Pomočnik bana dr. Pirkmajer je spet nastopil službo in bo spet redno sprejemal ob torkih in petkih.

Belgrad, 11. oktobra. I. Z odlokom prosvetnega ministra je preveden Josip Šomrek, profesor na mariborskem bogoslovju, s 1. oktobrom na položaj plačo 4. a skupine I. kategorije v znesku 18.000 Din letno z mesečnim dodatkom 1200 Din.

Zagreb, 11. okt. I. Danes je tukaj umrl Jakob Fürst, ravnatelj Prve hrvatske štedilnice in priznani strokovnjak v finančnih zadevah.

Budimpešta, 11. oktobra. tg. Bivši madjarski prosvetni minister grof Klebelsberg je umrl danes v starosti 57 let.

Donavsko kraljestvo

Fantastične vesti »Vorwärts« o povratku Hohenzollerncev

Berlin, 11. okt. AA. Bivši nemški prestolonaslednik Fridrich Viljem Pruski odkrito pripravlja obnovo monarhije, tako trdi socialistično glasilo »Vorwärts« v senzacionalnem članku. V primerem trenutku bo Hindenburg imenoval bivšega prestolonaslednika za regenta, sam pa podal ostavko. Bivši kronprinca bi tedaj imel za seboj Reichswehr in policijo, ki stojiča obe pod neposredno državno oblastjo, ter 400.000 mož Stahlhelma. Princ Ruprecht Bavarski je z njimi sporazumen in bi stopil na čelo donavskega kraljevstva.

»Vorwärts« ne more verjeti, da bi mogel biti Hindenburg za tak načrt, in zato postavlja kane-

larju Papenu in ministroma Schleicherju in Gaylu ta-le vprašanja: 1. Ali so vam načrti bivšega kronprinca znani in kaj mislite o njih? 2. Ali se zavedate, da pomeni kronprinčev početje ogrožanje varnosti države in ali mislite iz tega izvajati zakonite posledice? 3. Ali bo državni tožilec izpolnil svojo dolžnost?

Berlin, 11. okt. AA. Vladni krogi izjavljajo, da je brez vsake podlage fantastično poročilo o tem, da bi predsednik nemške republike in predsednik vlade sodelovala pri kakšnih načrtih za obnovo monarhije.

Obračunajte s poravnjavami

V gospodarsko nesigurnih časih so v navadi nenavadni pojavi, ki ne gredo v računo rednega knjigovodstva, bilance izgub in dobička ter vobče v normalni krogotok gospodarskega življenja na osnovah in principih kot je. Ta pojav je navsezadnje razumljiv; kajti če ni nekaj več normalno, je pač izjemno. Vprašanje je le, do katere meje in mere sili to nenavadno življenje tudi gospodarstvo in v koliko se ti pojavi, ki se s ponavljanjem razvijajo v navade, ne razbohotijo končno v razvade, ki so le v premenljivih slučajih za lase privlečene, zakrinkane v nujno vsakdanjosti.

Tudi v gospodarsko rednih razmerah so bile izjeme pravila, da vsak dolžnik plača načeloma svoje dolgovne, in sicer stoodstotno. V življenju se pripeti, da udari peza življenja na enega bolj, na drugega manj. Včasih tudi najboljša volja ne pomaga in naj bo notranjost pravo domovilaše poštenosti, pride vendar do tega, da zasebno gospodarski obrat ne uspeva in da je treba seči tudi po izrednih, izjemnih sredstvih. Z drugimi besedami: Zatisniti je treba eno oko in marsikaj spregledati.

Take možnost je predvidevala tudi zakonodaja vseh držav v znanem zakonu o prisilni poravnavi izven konkurza. Konkurs požene vse v zrak. Začetki je znova, ne da bi se revež otresel dosedanjih upnikov in terjatev. S prisilno poravnavo pa je zakonodajalec dal možnost, da se posamično gospodarstvo v soglasju z upniki ne ruina ruina popolnoma, ampak da se nadaljuje proti temu, da se plača gotov odstotek dosedanjih terjatev in pika na zgodovino.

Tudi mi imamo v domači državi po celem ozemlju veljaven zakon o konkurzu in prisilni poravnavi izven konkurza. Čudno bi le bilo, če bi ga ne imeli. Kajti potem bi se mogli pač s ponosom trkati na prsa, da imamo najurejenejšo gospodarstvo na svetu ne samo v rednih, ampak tudi v izrednih razmerah kot so. Do tu bi bila vsa stvar v redu. Kar nam sili pero v roko, so bohotni izrastki ne samo v Sloveniji, ampak po celi državi, ki groze, da bomo imeli, če bo šel ta tempo zlorab to progresivno pot naprej, opraviti s silno množico običajnih prevarantov.

Ne bi radi pretiravali; tudi nam ni na tem, da bi domače gospodarstvo postavili v slabo luč. Ne moremo pa zopet preko resnice, četudi bude v oči. Ta resnica pa nam pove, če ji pogledamo naravnost v oči, da po tej poti naprej izgine v kratkem lahko vsaka sigurnost in vsaka morala v gospodarskem prometu. Zakaj pa? Zato, ker ustanova prisilne poravnave ne služi več v to, da si gospodarstvo od pretresljajev neugodnosti opomore, ampak da spekulacije v izredno pogostih slučajih to zakonito normo kar najučinkovitejše in dobičkanosno izrabijo.

Vzemimo v roke naš »Službeni list«. Po cele strani ima poravnalnih oklicev in vabi na prijavo terjatev v tem ali onem poravnalnem postopanju. Vstopimo na sodišče in pogledamo na sodne deske, kjer so običajno razgrnjene sodne stvari, ki zanimajo široko javnost. Poleg dražbenega postopanja je najbolj častno zastopano poravnalno postopanje. Pri tem pa ne moremo ločiti provinco od glavnega ali pomembnejših mest. Tudi ni današnja kuga omejena le na trgovski, tovarniški svet. Obrtniki so je istotako poslušajo kot drugi pridobitni krogi. Danes se celo že sklepajo pogodbe v vidiku, da pride do poravnave.

Račun je pri zlorabah čisto enostaven. Trgovci, ki na novo začne, napolni svoja skladišča s potrebnim blagom. Ko trgovina preživi zakonito dobo dveh let in ko je treba plačati fakture, se napove — poravnava. Kalkulacija je zelo dobičkanosna. Še danes se računa z rednim 30—50% dobičkom. Pri fakturah naj se plača samo 40—50% kvota, je torej dobiček redno stodstoten. Zalogo

so tu, poravnava je pravomočna in mož sedi trdo na konju. Če pa je kaj težav, priskoči na pomoč kader pomagačev — posredovalcev, ki jih ne manjka. Še več! V Sloveniji se je razvil nov stan poravnalnih posredovalcev na obe plati: pri dolžnikih, ki naj gredo v poravnavo — proti nagradi, in pri upnikih, ki naj glasujejo za poravnavo — proti nagradi.

Poravnava je poplava. Upnik iztoži, si dela stroške; dobavitelj zaupa in dobavlja ter kalkuli- lura; redni gospodarski promet računa z gotovo stabilnostjo. Pa vse prekrži — poravnava. In posledica? Brez dvoma je prva ta, da gine gospodar- ska morala, da se veča nesigurnost in koristolov- stvo in da vobče gospodarsko propadamo! Če gremo logično pot, je istotako upravičeno vpraša- nje: Zakaj naj potem še državni, zasebni uradniki, delavci, kmet plačuje stoodstotno svoje terjatve? (Pa recimo, da tudi njim v glavo pade, da začno s poravnjavami. Ali ni kaos popoln?)

Najlepše pa je dejstvo: Vsa realna trgovina in obrt ter industrija, organizirana v svojih stanovskih zbornicah je soglasna v tem, da je reme- dura nujno potrebna. In vendar: Vi začnite, pravi- vijo. Vemo iz prakse, da se ona s temi vrsticami popolnoma strinja.

Sprožili smo to vprašanje v interesu gospodar- ske morale, sigurnosti in reda. Kajti realizirati moramo geslo: Obračunajte že s tem zakonom! Sicer — kaos!

Dr. C.

Pakti, pakti, pakti...

Program londonskih razgovorov

Pariz, 11. okt. Z. V političnih krogih pripisu- jejo veliko važnost Herriotovim pogajanjem v Lon- donu, in sicer zaradi tega, ker se je Herriot zelo dobro pripravil za ta pogajanja. Za jutri je skli- cana seja vlade, na kateri bodo proučili novi fran- coski razorožitveni predlog, katerega bo Herriot nesel s seboj v London. Ta predlog po informacijah »Petit Parisien« vsebuje sledeče točke: 1. splošni sporazum o razorožitvi, 2. splošni konzultativni pakt, 3. regionalni pakt, ki bo zajel vprašanje obo-

jestranske pomoči in kontrole, 4. pakt, ki predvi- deva osnivanje mednarodne vojaške pomoči, 5. pro- tokol o izvršitvi principov enakopravnosti. Kar se tiče predloga o osnovanju mednarodne vojske, bi se imelo najprej ustanoviti mednarodno letalsko četo, ki bi bila sestavljena iz težkih bombnih letal, ki bi jih druge države ne smele imeti. Francija želi dobiti od Velike Britanije in Združenih držav obsežne varnostne garancije.

Usodni streli

V Mariboru žena umorila moža in sebe

Maribor, 11. oktobra.

Kakor ogenj naglo se je nocoj razširila v poznih urah po Mariboru vest o strahoviti tragediji, ki se je pripetila na Koroški cesti 53 okoli 8 zvečer v hiši mizarskega mojstra Viherja Anton Viher je ugleden mizarski podjetnik ter lastnik dobrodokega modernega okrajnega strojnega obrata. Star je 59 let ter je živel do pred kratkim s svojo 52 letno soprogo Ano v najlepšem sporazumu. Nedavno pa se je pričela žena vznemirjati, ker je mož pogosto odhajal z doma. Zlobni jeziki so ji pričepetavali to in ono in žena je pričela mučiti strašno ljubo- sumnost, ker je mislila, da ji mož postaja nezvest. Prosila ga je čestokrat, naj ostane doma, in tako tudi nocoj, ko se je mož po končanem delu in večerji preoblekel ter se odpravil z doma. Ko niso pomagale ne prošnje ne grožnje, se je vzbudil v ženi strašen srd. Naenkrat se je pojavil v njeni pesti samokres, ki je bil očitno že preje pripravljen, in počel je strel, ki je zgrešil. Prestrežen je pobegnil mož iz hiše na vrt, za njim pa je skočila žena in počila so še trije streli. Prvi ga je zadel v desno ramo, drugi v desno roko, tretji pa v sence- ter mu prebil možgane. Mož se je zgrudil ves v krvi ter po nekaj minutah izdihnil. Tedaj se je žena zavedla strahovitega dejanja, vrgla se je na možovo truplo ter ga skušala obuditi k življenju, toda bilo je zaman. Obšel jo je jastak obup, da je dvignila orožje tudi proti sebi; počel je peti strel in krogla je še njej prebila sence. Obležala je poleg moža v neza- vesti in tam so jo našli prestrašeni domačini in

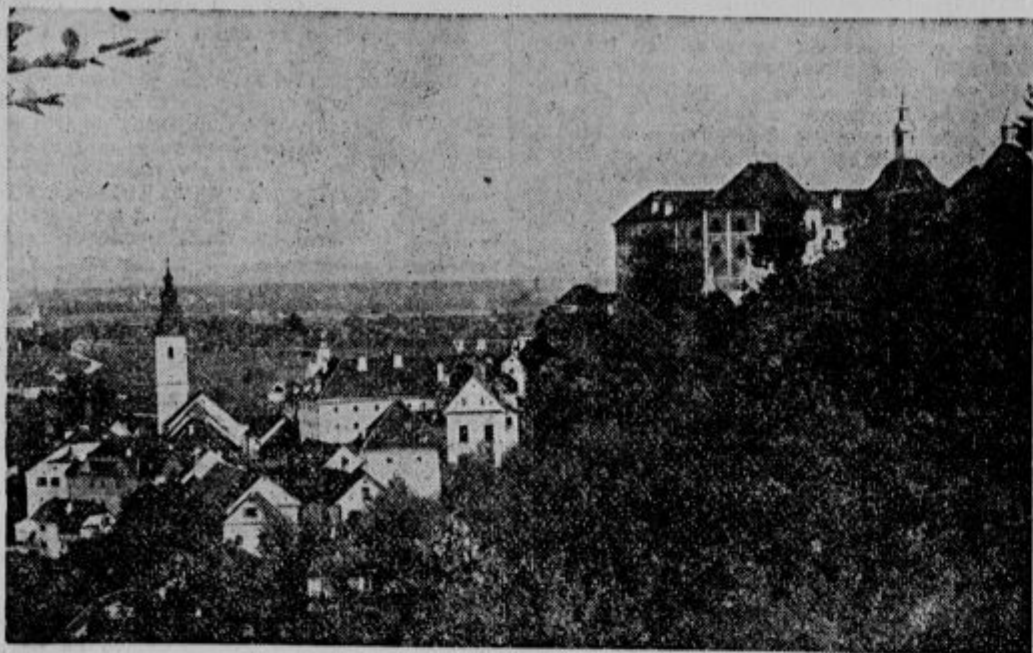
sosedje. Takoj je bila obveščena rešilna postaja in policija. Viherja, ki je bil že mrtev, so reševalci pustili na mestu strahovitega dejanja, njegovo ženo pa so prepeljali v bolnišnico, kjer pa ji niso mogli več pomagati. Izdihnila je kratko za tem, ko so jo položili v bolniško posteljo. Na kraju tragedije se je nabralo takoj veliko število ljudi in kmalu je prišla sodna komisija, v kateri sta bila policijski nadkomisar Zetkovič in zdravnik dr. Zorjan. Komisija je ugotovila dejansko stanje ter odredila pre- voza trupla pokojnega Viherja v mrtvašnico. Trage- dija je vzbudila po vsem mestu umevno razbur- jenost.

Cigani izvršili velik rop

Maribor, 11. oktobra.

V noči na torek je bil izvršen v trgovino Raj- munda Dimnika pri Sv. Miklavžu pri Mariboru drzen roparski vlom. Med dežjem in grmenjem, se je posrečilo toli roparjev vlomiti v trgovino ter odnesti raznovrstne manufakture in specerij- skega blaga v vrednosti 20.000 Din, nato pa ne- opazeno izginili. Zanimivo je, da je bilo pred me- secem dne vlomljeno v isto trgovino ravno tako v deževni in viharni noči ter so vlomilci odnesli raznovrstnega blaga za 10.000 Din. Sumijo, da je na delu ena in ista ciganska tolpa. Sledovi za to tolpo vodijo proti Hrvatski. Orožniki na Tezno so pridno na delu, da izsledijo vlomilce.

150 letnica loških uršulink

Uršulinski samostan v Škofji Loki.

Danes praznuje uršulinski samostan v Škofji Loki 150 letnico, odkar so prišle uršulinke v Škofjo Loko. V sedanjem samostanu so od leta 1351 do 1782 — več kot 400 let — bivale klarise. Dasi kontemplativnega reda, so vendar poučevale škofješko žensko mladino. Kljub temu jih je zadel pod Jožefom II. usoda kontemplativnih redov. Dne 29. januarja 1782 jim je cesarski komisar prebral dekret, po katerem je bil samostan ukinit: klarise naj se v 5 mesecih odločijo, ali izstopijo ali prestopijo v kak inozemski samostan. Novim jim niti te ugodnosti niso dovolili, v enem mesecu so morale zapustiti samostan.

Po božji previdnosti naj bi samostan ne razpadel kot veliko drugih samostanov. Trinajst klaris je zaprosilo cesarja Jožefa II., da bi smele prestopiti v uršulinski red, ki se peča z vzgojo mladine, in da bi smele ostati v hiši, v kateri so do sedaj živele. Škofješko magistrat in vse meščanstvo je podpiralo njih prošnjo. Cesar Jožef II. jih je uslišal in odredil, da naj pridejo v Škofjo Loko uršulinke. V to so bile izbrane tri redovnice graškega uršulinskega samostana: m. Emerika Batthyany kot prednica, m. Katarina Amon kot hišna in šolska prefekta in m. Mihaela Wahrheit kot učiteljica. Dne 6. oktobra so zapustile Gradec in dospale v Škofjo Loko dne 12. oktobra ob 10 dopoldne v spremstvu Inocencija barona Tauffererja. Velika množica ljudi jih je pričakovala. Med zvonjenjem zvonov in plapolanjem zastav jih je duhovščina spremljala v cerkev.

Za samostanskimi vrati so jih pričakovale klarise, dotedanja prednica je novi prednici izročila glavne samostanske ključke. Te Deum je zaključil sprejem.

Ze novembra meseca so otvorile vnanjo šolo, prihodnje leto pa tudi notranjo. Od leta 1820. hrani samostanski arhiv šolske kataloge, zlate knjige in razne šolske izkaze. Po teh izkazih je bila šola prvica trirazredna, leta 1858. se je notranja šola razširila v štirirazrednico, 1869 v pet-, 1873 v šest-, 1893 v sedem- in 1894 v osemrazrednico. Ta se je leta 1900. razdelila v petrazredno ljudsko in trirazredno meščansko šolo. Škofješka dekliška meščanska šola posluje torej letos trintrideseto leto. Sedaj vzdržuje samostan dva otroška vrtca, šestrazredno vnanjo osnovno, štirirazredno notranjo meščansko šolo in učiteljico. Poleg tega kuharsko-gospodinjki tečaj in tečaj za učenje nemščine. Do leta 1873. je bilo notranjih gojenk 1584, a od takrat do danes 8244. Kdor ve, kako delikatna je vzgoja nepreračunljivih dekliških duš, bo zaslutil, kako velikansko delo so izvršile škofješke uršulinke.

Da se je samostan vsestransko razvijal, je veliko zaslug samostanskih prednic in gospodov spiritalov, ki so s svojim modrim, nesebičnim nasvetom pripomogli, da so se šole razširjale in da je bila vzgoja vedno na višku.

Od dvanajst prednic, ki so v teku 150 let vodile samostan, sta razen ustanoviteljice M. Emerike Batthyany zlasti imenovati M. Benedikta de Renaldi in M. Katarina Majhnič. M. Benedikta de Renaldi je od 21. marca 1862 do 22. avgusta 1892 načelovala hišo. Starejša loške gospe so se poznale to v Loki najbolj priljubljeno prednico. Njena značilna lastnost je bila velika radodarnost. Hkrati je tako modro gospodarila, da je mogla leta 1890 od gospoda Baumgartnerja kupiti grad. Dne 22. decembra 1890 je podpisala pogodbo, adaptacijska dela je izvršila njena velika naslednica M. Katarina Majhnič. M. Katarina Majh-

nič je Bog izvolil, da v vsakem oziru prenove samostan. Ko je bila leta 1891. izvoljena za prednico, so jo čakale velike naloge. M. Katarina jih je sijajno rešila. Grad je prezidala, napravila vodovod, v samostanu marsikaj popravila, leta 1898 je dala preslikati samostansko cerkev, leta 1915 grajsko kapelo. Pod njenim prioratom se je ustanovilo učiteljice in dva otroška vrtca. Leta 1899 je prvič potovala v Rim h generalnemu kapitelju uršulinskega reda in pridružila samostan rimski uniji uršulink. M. Katarina Majhnič je ena najbolj zaslužnih, če ne najbolj zaslužna prednica škofješkega samostana in dokazuje, kako velike reči more izvršiti žena, ki s podjetojnostjo združuje neomajno zaupanje v Boga in ki molče nosi križe in premaguje ovire.

Sedanja prednica je M. Avgustina Polž.

V teku 150 let je bilo preobeleženih 260 redovnic. Od učiteljic, ki so vzgojile po dve generaciji, imenujemo: M. Terezijo Jalen iz Kranja, M. Uršulo Potočnik s Suhe in M. Serafiko Pokoru, sestro znanega kapucina p. Ireneja. Za vzgojni zavod sta si pridobili največ zaslug v aprilu tega leta umrla M. Bernardina Wagner in m. Ignacija Sinkovec, ki sta nad pol stoletja delali za hišo in je bilo njih življenje tesno spojeno z zgodovino hiše. Starejši škofješčani se tudi še spominjajo M. Ksenije Murgel, M. Kamile Huber in znane lekarnarice M. Brigitte Stanonik, sestre vseučiliškega profesorja Franca Stanonika. V Gradcu je pred vstopom študirala farmacevtiko in se tako izpopolnila, da so se tudi vnanji ljudje radi k nji zatekali za pomoč.

V misijonih delujejo: M. Rafaela Vurnik, ki je prednica v Bangkoku, M. Ksaverija Pirc v Swatowu in s. Armela Lasbacher v Ilhaos v Braziliji.

V redu so zavemale odlična mesta: M. Angela Lorenzutti in M. Cecilija Sablič. M. Angela Lorenzutti je bila leta 1905 pozvana za vikarico prva generalne prednice združenih uršulink. Leta 1910 jo je generalni kapitelj izvolil za generalno prednico, to službo je opravljala celih 16 let. M. Cecilija Sablič je bila leta 1908 izvoljena za prednico v Gorici in bila prednica vsa svetovno vojno, v tej za gorško hišo najhujši dobi, od leta 1922 do 1923 pa provincialna prednica jugoslovanske uršulinske province.

Hvaležno se te dni spominja samostan tudi velikih dobrotnikov, v prvi vrsti ljubljanskega škofa poznejšega kardinala dr. Jakoba Missie in nadškofa dr. A. B. Jegliča. Po inicijativi kardinala Missie je samostan kupil grad, kardinal Missia mu je preskrbel odličnega arhitekta v osebi stavbenika nekdanje kranjske družbe gospoda Viljema Treo.

Veliko zaslug, da je samostan to, kar je, imajo tudi gospeje spiritali, med njimi Matija Jeriha, ki je bil celih 30 let duhovni voditelj hiše, gospod generalni vikar Ignacij Nadrah, infurirani proš novomeški Karel Cerin in sedanji spirital gospod Josip Simenc. Vprav v izbiri spiritalov vidi samostan posebno vodstvo božje Previdnosti, ki na to odgovorno mesto pošilja vedno duhovnike, ki so kos zahtevam časa.

In kaj je samostan meslu Škofji Loki? Na to vprašanje bi moral odgovoriti kdo drugi. In prav bi bilo, da bi odgovoril, zakaj pravičnost in hvaležnost vendar nista še prazni besedi. Vsek pa tudi ne more biti tako popoln, da bi trem zaobljubam pridružil še četrto: hrepeneti po nehvaležnosti in se je veseliti.

25 letnica mature v Kranju

Obhajali so jo s svojim razrednikom, letos vpok. ravnat. gimn. v Celju g. Ant. Zupanom, ki jih je kot začetnik-suplent prevzel v I. a gimn. razr. in vodil razred do mature, gg. (na sliki l. vrsta od leve) Hafner Jernej, župnik, Stari trg pri Ložu, dr. Vidmar, okrajni načelnik v Radovljici, ravnatelj A. Janša Henrik, gozdni uradnik, Boh. Bistrica, dr. Dobravec Ivan, odvetnik, Radovljica, od leve II. vrsta pa prof. dr. Sušnik Lovro, Ljubljana, župnik Oblak Janez, št. Lovrenc na Pohorju, župnik

Klopčič Josip, Javorje nad Poljanami, Cesen Karel, dirigent Z. g. banke, podružnica Kranj, Pokorn Ivan, agrarni komisar, Ljubljana, Čop Miha, carin, uradnik, Jesenice. Več sošolcev je bilo odsotnih, zdržanih.

Jubilanti so počastili najprej spomin umrlih sošolcev in profesorjev s sv. mašo, potem so si ogledali gimnazijo in mesto, obujali spomine na pokopališču, kosili pri »Jelenu« in nadaljevali razgovore pri Pavlinu v Podbrezju, zaključili pa v Lescah pri Triglavu.

Razkrajajoča moč terpentina, spojena z močno penečim se ALBUS-milom daje idealno pralno sredstvo

ALBUS-terpentinovo milo.

S Pugljeve slavnosti v Novem mestu.

Juridična predavanja

V zimskem semestru stud. l. 1932/33 bodo na naši juridični fakulteti sledeča predavanja, seminarji in vaje:

Hon. prof. Andrejka: Policijsko pravo.
Red. prof. Bilimović: Narodno gospodarstvo; Zgodovinski razvoj ekonomske vede; Narodno-gospodarski seminar.
Hon. prof. Böhm: Prometna politika; Geopolitični vidiki v svetski industriji; Seminarske vaje.

Red. prof. Dolenc: Gonske bukve in slovensko običajno pravo; Kazenski sodni postopek kralj. Jugoslavije; Izbrana poglavja iz t. zv. stranskih kazenskih zakonov; Seminarske vaje iz kaz. materialnega in formalnega prava (skupaj z red. prof. Maklečevom).

Red. prof. Eller: Finančna veda; Vaje iz finančne vede in iz finančnega prava.

Priv. doc. Furlan: Nauk o interpretaciji.

Red. prof. v p. Jasinski: Pravna zgodovina Južnih Slovanov (s splošnim uvodom v pravno zgodovino slovanskih narodov).

Univ. doc. Jurkovič: Upravno-pravna veda. Izred. prof. Korošec: Zgodovina in sistem rimskega prava; Vaje v eksegezi pandekt; Uvod v stara orijentalna prava; Uvod v angleško zasebno pravo.

Red. prof. Krek: Poedine obligacije rimskega prava s posebnim ozirom na sedanje pravo; Nauk o lastnini; Zemljiškoknjižno pravo.

Red. prof. Kušej: Cerkevno pravo, II. del; Obriši cerkvenopravne zgodovine z vajami.

Red. prof. Lapajne: Zakonskoimovinsko pravo; Zastavno pravo (nadalj.); Skrbstveno pravo; Dedno pravo (uvod); Mednarodno civilno pravosodstvo (nadalj.).

Red. prof. Maklečev: Obči del kazenskega zakonika z dne 27. jan. 1929. Iz posebnega dela: Kazniva dejanja zoper javno moralo.

Izred. prof. Ogris: Industrijska in obrtna politika; Sociologija meščanstva; Gospodarska statistika.

Izred. prof. tehn. fak. Pehani: Rudarsko pravo.

Honor. pred. Pirkmajer: Notranja uprava kralj. Jugoslavije (z vajami).

Red. prof. Polec: Zgodovinski razvoj sedanjega javnega prava; Izbrana poglavja iz pravne zgodovine Južnih Slovanov; Vaje iz zgodovinskega razvoja zasebnega prava.

Red. prof. Skumović: Civilno pravno postopanje.

Kontr. red. prof. Spektorski: Ustavno-pravna veda; Seminar javnega prava; Pravna filozofija.

Honor. pred. Steska: Upravni in upravno-sodni postopek.

Red. prof. Škerlj: Trgovinsko pravo I. del (osebno pravo); Vaje iz trgovinskega, menicnega in čekovnega prava.

Univ. doc. Tomšič: Pravo Zveze narodov. Zgodovinski razvoj mednarodnih odnosov.

Ure, njih število in prostor predavanj so razvidni iz kataloga, ki je na razpolago pri vratarju univerze in na dekanatu.

Cela družina zastrupljena z gobami

Maribor, 11. oktobra.

V mariborski okolici rastejo gobe, da je vselej. Gozdi so polni nabiralcev gob, pri čemer pa seveda zaide pomotoma v košaro poleg pravih jurčkov tudi kaka strupena rastlina. Zastrupljenja z gobami so sedaj zelo pogosta. Včeraj popoldne se je zopet zgodilo, da se je zastrupila z gobami vsa družina. Na Pobrežju na Zrkovski cesti so obedovali gobe 3 osebe, na katerih so se kmalu pojavili znaki zastrupljenja in jim je postalo silno slabo. Se pravičeno so lahko obvestili sosedo, ki so poklicali reševalce. Reševalci so vse tri našli že v globoki nezavesti ter jih prepeljali v bolnišnico, kjer še so niso ovestili. Imena ponesrečencev še niso znana.

Zborovanje kočevskega učiteljstva

Kočevje, 10. oktobra.

Samo štirikrat na leto se zbere celokupno učiteljstvo kočevskega okraja k svojim zborovanjem, da premotrijo sodobna in aktualna vprašanja, ki tičejo učiteljstva in njegovo delo za povzdigo narodne blaginje. Zato so ta zborovanja toliko bolj važna. Na zborovanju, ki se je vršilo v soboto, so obravnavali naši učitelji eno najvažnejših vprašanj o vzgoji v socialnih edinicah. O tem vprašanju je na povabilo učiteljstva predaval univ. docent dr. Stanko Gogala. V svojem poldrugo uro trajajočem predavanju je predavatelj orisal vrednote družine, občine in države. Naglasil je pravilno vzgojo otrok, ki naj temelji na srčni omiki in socialnem čutenju. Učiteljstvo je govornika spremljalo z izredno pazljivostjo in ga nagradilo s splošnim odobravanjem.

Tragična smrt uglednega moža

Kočevje, 11. oktobra.

Včeraj se je po Kočevju z bliskovito naglico razširila vest, da se je v hipni duševni zmedenosti obesil ugledni kočevski meščan, brivski mojster in hišni upravitelj g. J. Herbst. Okrog desetih dopoldne je šel g. Herbst obiskat svojega prijatelja Kropka, ki stanuje v svoji vili nad kolodvorom. Z domačimi se je nato še malo razgovarjal, nato pa odšel v malo sobico. Ko so ga Kroplovi čez nekaj časa iskali, so ga našli na svoje začudenje v sobi obešenega. Poklicali so takoj okrožnega zdravnika dr. Kraulanda, ki pa ni mogel ugotoviti drugega kakor nastopivšo smrt. G. Herbst je dolgo vrsto let izvrševal v našem mestu brivski obrt in so ga vsi visoko spoštovali in cenili kot pridnega in solidnega mojstra. Z ugledno nesrečno Herbstovo družino sočustvuje vse mesto.

Ljubljana

Prosvetni večeri v zimski sezoni 1932-1933

Prosvetna zveza odpravlja v petek sedmi ciklus prosvetnih večerov. Te vrste prireditve je započela l. 1925. Prosvetna zveza kot nekako nadomestilo ljudske visoke šole. Večeri so se obnevali in zato ni čuda, da so institucije začele posnemati po Ljubljani tudi druge organizacije. Prvi prosvetni večer bo v petek 14. oktobra in sicer, kakor vsako leto bo tudi letos posvečen Koroski. Na sporedu je veleznimivo predavanje dr. Janka Brejca: Iz mojih spominov na Korosko. Večeri se bodo vršili kakor laniško leto vsak petek v verandni dvorani hotela Union. Naslednji večeri so sledeči:

- 21. oktobra: Boj za Kitajsko. Predava misijonar Kerec.
- 28. oktobra: V čem je zgodovina Irske za nas poučna? Predava vsuč. prof. dr. L. Ehrlich.
- 4. novembra: Izlet v Dolomite. Predava tajnik PZ Vinko Zor.
- 11. novembra: Primorski pisatelji: dr. Ivan Pregelj, dr. Jože Lovrenčič in Narte Velikonja štajo svoja dela.
- 18. novembra: Euharistični kongres v Dublinu. Predava škof. aktuar J. Kokošinek.
- 25. novembra: Zanimivosti iz življenja narodov: Človeška bivališča. Predava prof. dr. Valter Bohinec.
- 2. decembra: Na mednarodnem zborovanju

- PEN-klubov v Budimpešti. Predava pisatelj Fr. S. Finžgar.
- 9. decembra: Zima in sport. Predava prof. M. Dobovšek.
- 16. št. Jakobski cerkev v Ljubljani. Predava msgr. Viktor Steska.
- 13. januarja: Karikatura v sliki in besedi. Predava akad. slikar Hinko Smrekar.
- 20. januarja: Zdravstveno predavanje dr. Antona Breclja.
- 27. januarja: Noči v gorah. Predava prof. Janko Mlakar.
- 3. februarja: Picardov polet v stratosfero. Predava prof. dr. V. Bohinec.
- 10. februarja: Skrb za zdravje v Ameriki. Predava dr. Malka Šimec.
- 17. februarja: 400 letnica turških bojev. Predava Fran Erjavec.
- 24. februarja: Stična v zgodovini in povesti. Predava pisatelj Ivan Zorec.
- 2. marca: Matevž Langus, slovenski slikar. Predava msgr. Viktor Steska.
- 9. marca: Najnovejši izsledki okultističnih ved. Predava prof. Josip Šimec.
- 16. marca: Po južni Srbiji. Predava prof. Franjo Grafenauer.
- 23. Bela smrt v gorah. Predava prof. Janko Mlakar.

POVRŠNIKE, OBLEKE itd.
za gospode in otroke nudi
najugodnejše
J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 21

Svetovno naziranje v šoli

Gospod urednik, blagovolite glede svetovnega naziranja v šoli, o katerem se je tudi govorilo na običnem zboru društva »Sola in dom«, sprejeti naslednje pojasnilo k večeršnjemu poročilu v »Slovenec«, ki o tem ni povsem točno.

1. Na običnem zboru sem obravnaval točke, ki je bil o njih poprej razpravljaj odbor. Svetovnega naziranja v šoli se nisem dotaknil namenoma, ker ne morem vsega obravnavati takoj in je prav to vprašanje takšno, da loči duhove.

2. Na izvajanja gospoda Eppicha in ge. Grafenauerjeve sem odgovoril v svojem imenu da so v društvu »Sola in dom« pripadniki raznih svetovnih naziranj in da sedaj obravnavamo druga vprašanja, ki so nujna. Priznal sem pa važnost svetovnega naziranja v šoli in dejal, da bo treba o tem govoriti ob določevanju učnih načrtov, oziroma šolskega zakona. Namenoma sem pripomnil, da je bil n. pr. dr. Krek za ločitev cerkve od države ter da se bo treba izreči ali za konfesionalno ali akonfesionalno ali interkonfesionalno stališče. Znan je, da je prav dr. Krek zagovarjal misel, da bi o teh treh stališčih odločali glede osnovne šole starši po občini.

Skratka: vprašanje, ki je prišlo nepričakovano v razpravo, sem hotel odločiti, ne da bi se bil stvarno izrekel za ali proti. Nečelno pa zagovarjam stališče, da bi se moralo o tem vprašanju razpravljati liberalno, t. j. da bi ga ne smeli reševati po predvojni navadi, ampak odkrito, resno in strpno na vse strani.

Ljubljana, 11. oktobra 1932.

Dr. Dragotin Lončar.

Kaj bo danes?

Drama: »Zločin in kazens. Red B.
Opera: »Fra Diavolo«.
Kino Kodoljevo: Ob osmih: »Morski volke«.
Nočno službo imata lekarni: Mr. Trukoczy ded., Meslini trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Da si živce umirim,
da si glavo razvedrim,
k Slamiču grem vsak večer,
bolj prijetno ni nikjer!

© Sentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani proslavi v soboto 15. oktobra in v nedeljo 16. oktobra na slovesen način 25 letni jubilej svojega obstoja. Ze na predvečer, v soboto ob 20, vprizori društvo v Rokodelskem domu Jalenovo dramo v štirih dejanjih »Bratje«. — V nedeljo ob 9 popoldne bo v cerkvi sv. Petra slovesna božja služba s cerkvenim govorom. Sv. maša se bo brala za žive in mrtve družstvene člane. Po cerkvenem opravilu se bo vršil v društvenih prostorih na Sv. Petra cesti 82 (mežnarija) slavnostni občni zbor. Ob pol osmih

Kulturni obzornik

Religija in kultura

(Konec.)

2. Tudi religija je velika kulturna vrednota. Kulture in religije ni mogoče popolnoma ločiti. Če je kulturna zmaga duha v snovi ali po plemenitost narave po duhu, potem je pa večkrat izrazite kulturne vrednosti, gledano z zgolj naravnega vidika, brez ozira na njegov ustroj ali izvor. Pa še eden najvažnejših kulturnih faktorjev je! Ali sta morda znanost ali umetnost, ki veljata za cvet kulture, bolj duhovnega značaja nego svet religije? O narodu z visoko razvitem, četudi poganskim ali fetišističnim verstvom, ne bomo nikdar trdili, da je nekulturen. Visoko razviti etos gotovo spada v kulturno življenje, a je vendar večinoma pogojen in navezan na verstvo.

Prav tako vemo iz človeške povestnice, kako tvoren kulturni faktor je bilo verstvo v vseh časih. Religija je staremu Egiptu in Heleni ustvarila umetniške temple, Kitajcem pagode, Astekom orjaške skalne stavbe. Da je bilo krščanstvo v Evropi skozi vsa stoletja velik kulturni tvorec, je znana in priznana resnica.

Toda trdim še več. Religija in kultura sta v notranjem odnosu med seboj druga na drugo navezani.

3. Religija je nujen in bistveni faktor vsestranske visoke kulture; propad religije pomeni tudi propad kulture v golo civilizacijo. Prav tako metafizični kakor izkustvo zgodovine nas o tem zanimivo prepričujeta.

Zdrava človeška narava je nujno podvržena etosu. Nrvni zakon je podlaga urejenega človeškega udejstvovanja. Vprav v življenju umetnikov, ki morajo najbolj delati iz sebe, čisto

zvečer priredi društvo v Rokodelskem domu družabni večer z zelo pestrim zabavnim sporedom. — Vabimo vse člane, kakor tudi prijatelje šentpeterske prosvete, da posetijo v obilnem številu omenjene prireditve, da se tako oddolže društvu za agilno in požrvalno delo, ki ga goji na prosvetnem polju.

© Gospa Šega Maksimilijana, vdova po okrajnem sodniku in mati š. g. Viktorja Šega, kateheta v p., obhaja danes svojo 92 letno v hudi bolezni v postelji ter se priporoča znanem v molitve.

© Razdeljevanje darov Rdečega križa. Meseca maja je krajevni odbor tukajšnjega Rdečega križa napravil v mestu veliko akcijo in je nabral mnogo oblačil ter drugih potrebnih predmetov za revne družine v Ljubljani. Vsa ta oblačila, obutev in drugi predmeti pa so bili po večini potrebni temeljitega popravila. Kaznišnici v Ljubljani in v Begunjah sta vse to blago popravili, tako, da je Rdeči križ sedaj tik pred zimo v stanju, oskrbeti najbolj potrebne za razno obleko in obutvijo, ki jo ravno potrebujejo. Samo večeraj je upravnik skladišča g. raynatelj v p. Jagodič, ki mu vneto pomaga njegova gospa soproga, razdelil med revne družine okoli 40 garnitur obleke in obutev. Pisarna Rdečega križa v Wolfovi ulici pa še vedno sprejema prošnje revežev, ki bi se radi oskrbeli z obleko in drugim. Skladišče je kar dobro založeno, dokaz, da je bila spomladna akcija Rdečega križa dobro zamišljena in dobro izvedena ter da je sedaj pred zimo prav dobro prišla v prid revežem. Vse stvari pa prejemajo res samo najpotrebnejši, saj je dokaz za to samo to: skladišče ima na razpolago 12 dobro ohranjenih frakov, nekateri so kakor novi — vsi moški pa odklanjajo frake in zahtevajo obleko, ki je delavcu primerna. Tudi galose nimajo pri revnih ljudeh nobenega upoštevanja, češ, da so preveč »nobe« za navadne ljudi. Moški tudi odklanjajo razne »pumparce« in športne hlače, temveč kar raje prosijo za navadne dolge hlače. V dobi take revščine je skoraj umevno, da prebivalci revnih barak in iz predmetov ne marajo biti »preveč nobe«, pa naj bo tudi s podarjeno obleko.

© Dijak z akademsko izobrazbo, samimi odličnimi šolskimi uspehi in stroge vzgoje v prvovrstnem internatu, ki želi začeti juridično kariero, pa nima sredstev, prosi za instrukcije pri srednješolskih, da bi si mogel zaslužiti ali stanovanje ali hrano. Uredništvo, ki ga dobro pozna, ga toplo priporoča. Ponudbe naj se naslovijo na uredništvo »Slovenec«.

© Zunanja dela pri nebotičniku se bližajo koncu. Omet je dovršen od 13. do 2. nadstropja. Kakor vse kaže, bodo dela do 1. novembra dovršena. Tedaj bodo odstranili tudi odre, ki so sedaj velika prometna ovira. Stanovnijska petnadstropna hiša Pokojninskega zavoda na vogalu Gajeve in Beethovneve ulice je na zunanji fasadi dogotovljena in so odre že povsod odstranili.

© Slovensko zdravniško društvo ima znanstveni sestanek v petek 14. oktobra ob 18 v predavalnici internega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani. Predava primarij dr. J. Pogačnik: Otolarinolotične operacije.

© Ureditve Kersnikove ulice. Poselni reveži smo oni Ljubljančani, ki stanujemo v

Kersnikovi ulici, katero bi lahko v sedanjih deževnih dneh imenovali Blatno ulico, vedno bi jo pa lahko krstili za Ozko ulico. Na vogalu Gosposvetske in Kersnikove ulice se nahaja znano Slamičevo podjetje. Hiša je bila zadnje čase adaptirana izven stavbne črte in to kljub protestom sosedov. Sedaj se pa gradi v tej ulici še Vajnski dom, ulica je vedno polna voz, ki dovažajo stavbni material, pravtako vedno prihajajo in odhajajo v to ulico Slamičevi avtomobili, tako da je cesta tako razrita in blatna, da je potrebna nujnega popravila. Nasproti Slamičeve hiše se nahaja vrt, katerega del bo moralna mestna občina zaradi razširitve ulice odkupiti. Zato so lastniki hiš v Kersnikovi ulici že zaprosili pri mestnem magistratu, pa do sedaj še niso dobili nobenega odgovora. Odlašati tukaj ne gre, posebno sedaj v zimskem času ne, ker je promet v tej ulici, posebno če se srečata dva avtomobila, popolnoma izključen. Prosimo pa mestno občino, da izposluje od g. Slamiča, da napravi poleg svoje hiše hodnik, ker sicer je prehod mimo njegove hiše sploh nemogoč, ker nihče ne more zahtevati od ljudi, da bi breddi blato do kolen. Mislimo, da plačamo prebivalci v Kersnikovi ulici toliko davka, da bi se lahko enkrat ugodilo našim upravičnim zahtevam. — Davkoplačevalce.

© Električna ura na križišču Gosposvetske in Dunajske ceste že delj časa ni razsvetljena. Ura je bila menda zato postavljena, da se jo vidi podnevi in ponoči. Če pa je ni moči razsvetljevati, pa naj se odstrani. Domneva, da bodo reklamni oglasi stroške razsvetljave sami poplačali, se ni uresničilo.

© Parna kopel OUZD v Ljubljani je zopet redno odprta in sicer za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih, vsakokrat od 14 do 18. Pršne in kadne kopeli so razen v ponedeljkih odprte vsak dan za moške in ženske od 8 do 19, ob nedeljah in praznikih pa od 8 do 12.

© Nesreče. V Gladališki ulici 13 se je večeraj zjutraj ponesrečila 24 letna služkinja Franja Korosec. Stopila je na stekleno streho, misleč, da jo bo debelo steklo držalo. Steklo pa se je po njo vdrla in služkinja se je porezala precej močno po obeh nogah. — Na Kongresnem trgu je neki voznik povozil 68 letno postrežnico Marijo Eržen iz Gosposvetske ulice 3. Erženova je dobila notranje poškodbe. Po nesreči se je v Zgornji Šiški urezal z britvijo v levo roko 30 letni natakar Franc Hudeček.

© Nalezljive bolezni v Ljubljani. Meseca septembra so bili v Ljubljani ugotovljeni naslednji primeri nalezljivih bolezni: dva primerata tifuznih bolezni, 11 primerov škrlatinke, 6 primerov davice.

© Kinopodjetja! Izposojujemo najmodernejše koncertne naprave do 120 watt. »Slord« d. z. o. z. Maribor, Orožnova 10. Generalno zastopstvo Gönther — Berlin.

© Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Moste pri Ljubljani

Dva jubileja praznuje znani in spoštovani g. Jakob Albert. Prvega praznuje v krogu svojih tovarišev v kemični tovarni, kjer že 25 let neumorno vrši službo mojstra v zadovoljstvo svojih predstojnikov. Vedno priprazen in uslužen je zelo pri ljubljen pri tovariših, poleg tega pa vesten in marljiv vzor delavcev. Vsi uslužbeni kemične tovarne želimo, da bi ga Bog ohranil še dolgo let med nami. Drugi jubilej pa slavi skupno s svojo družico Terezijo, ki mu že 25 let gospodinja in čuva domače ognjišče. Oba globoko verna krščanska zakona naj Bog ohrani še do zlato poroke v medsebojni ljubezni in skupni dobroti do bližnjega. Vsi sorodniki in znanci se priključimo častitkam in mu kličemo: na mnoga leta!

Kamnik

»Streški jark« na Grabnu. Cesto čez Graben razkopavajo. Pol metra na globoko odkopljejo cestišče in napravljajo cesti nov temelj iz kamenja in debelejšega gramoza, katerega valjajo s težkim cestnim valjarjem. Na zvaljano plast pride še drobnji porfirni pesek, ki da jako malo prahu in blata. Na ta način so dosedaj prenovili že ves Graben od smodnišnice do mestne šupe. Pri teh delih pa so cesto ponekod znatno znižali, tako da so ozki betonski trotoarji do 40 cm nad cesto. Od mestne šupe do Albrechtove hiše pa bodo cesto že bolj znižali, da odpravijo neznatni klance. Razkopana cesta je ob deževju zgledala kot nekaj streški jarek. Ko bodo ta dela gotova, bo cesta res mnogo pridobila, na drugi strani pa bo potem treba za prav toliko znižati obe cesti pred Grabnom, da se bo napravil dober dohod in da estetsko lice tega dela mesta ne bo preveč pokazano. Trotoarji na Grabnu pa se bodo morali seveda znižati. Za prizadete posestnike bo to v današnjih časih prav težka žrtev, ki jo bodo morali doprinesiti k sicer potrebnemu izboljšanju ceste.

Žalostne slike izpred malega senata

Ljubljana, 11. oktobra.

Nesrečniki so se danes vrstili pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. E. Kobe. Najprej so prišli pred sodnike žrtva alkohola, ki jih je zapeljal, da so se dejansko lotili službenih organov. Dva ljubljanska delavca Stefan in France sta bila obsojena vsak na 1 mesec zapor, ker sta 11. septembra v vinjenem stanju napadla pri viaduktu policijskega stražnika. Gorenjska korenjaka Jože in kovač Ciril sta napadla dva orožnika, prvi orožnika Cirila Mandelja, drugi pa Vladislava Lazareviča. Zadnji je dobil v hrbet 1.50 kg težak kamen. Obsojena sta bila prvi na 2 meseca, drugi na 1 mesec zapor. Pred sodnike je prišel s svojo družino ključavničar France z Javornika. V dvorano sta stopila on in njegova žena z enoletnim otročkom. Oba sta z nasiljem skušala ovirati izvršilnega organa, ki je prišel ob asistenci dveh orožnikov rubit Franceta. Razprava je podala prav žalostno sliko. France je bil obsojen na 2 meseca zapor, žena Marija pa na 1 mesec, toda pogojno za 1 leto. France se je z ženo pripeljal v Ljubljano kar na kolesu.

Ob 10.30 pa je prišel pred mali senat v spremstvu ječarja elegantno obločen »zasebni uradnik«, 26 letni Marjan Pangos, rodom Tržičan. Ima za seboj burno preteklost. Absolviral je v Trstu 6 razredov realke in kaže veliko nadarjenost. Predljudskim je pobegnil v našo državo na prav zakonito način. Po raznih pustolovščinah je prišel v Ljubljano, kjer je dobil službo kot dnevničar. Svoj položaj pa je izrabljal na nevhvalne način. Prišel je v stike z nekim v Ljubljani bivajočim

en novinar. Sodobna je bila nato javno razglašena. Marjan Pangos je bil obsojen zaradi zločina odtisnega prestopka po §§ 102 odtisnega 401 kaz. zak. na 8 mesecev strogega zapor, ker je izdal državne tajnosti, s čemur pa ni spravil države v nevarnost. Oproščen pa je bil, da bi se bil izdal za legitimacijo neopravičeno za državne organe. Pangosu se sicer šteje v kazni preiskovalni zapor od 16. junija t. l. naprej, toda nadaljni zapor se mu ne bo štel, ker sta i državni tožilec i branilec prijavila revizijo in priziv na stol sedmice.

Plui

Smirna kosa. Umrla je po dolgi mučni bolezni Terezija Kolarič, pos. hči iz Rogoznice in članica pevskega društva »Cecilijs«. Podlegla je v cvetu mladosti, stara 18 let. Blag ji spomin, žalostno naše globoko sožalje!

Kacijo na berače-srake je napravila policija in aretirala nekaj takšnih, ki so sporedno s svojim poslom beračenja tudi kradli, kar jim je prišlo pod roko. Nekateri so oddali sodišču.

Kmečka hranilnica in posojilnica je imela večeraj prazničen dan. Proslavila je 22 letnico svojega obstoja, obenem tudi preselitev v svoj lastni dom, ter blagoslovitev istega. V prošnjiški cerkvi je bila služba božja, ki jo je opravil župni upravitelj v pokopju, Stefan Belšak. Po službi božji je bila blagoslovitev novih prostorov. Blagoslovitvene obrede je opravil ustanovitelj hranilnice in posojilnice, ruški gosp. župnik in duh. svetnik Ferdo Psunder. Po blagoslovitvi je bila slavnostna seja upravnega in nadzornega odbora. Pri ustanovitvi zavoda je bil izvoljen za načelnika g. Jurij Kuhar, ki načeluje zavodu še danes, navzle častitljivi starosti 84 let čil, zdrav in neumoren.

Mežiška dolina

Zvedeli smo, da bo guštanski odbor Rdečega križa prenehal prevažati bolnike s svojim rešilnim avtomobilom, ker nima stalnih dohodkov in ker večina bolnikov ne plača prevoznine. Občine po večini odklanjajo stroške, nastale za prevoz občinskih revežev, kmet pa ne more plačati, ker nima, je itak prezadolžen. Za prevoz so dolžniki dolžni odboru okoli 30.000 Din in te vsote odbor ne bo nikoli dobil. Nepregledna škoda bi bila, ko bi moral ta odlični odbor prenehati s svojim samaritanskim delom, saj se je videlo, kako plodonosno deluje, ravno predkratkim, ko je rešil celo vas okuženja. V občini Libelče je izbruhnila griža in je bila ogrožena cela občina, da se okuži, a ker je rešilni avto guštanskega odbora prepeljal vse bolnike takoj v bolnišnico, bilo jih je okoli 30, se je to obolenje ustavilo in danes ni več bolnika v občini. Da more ta rešilni avtomobil prevažati tudi bolnike, obolenih na kužnih boleznih, se je zahvaliti njegovim vzorno urejenim pripravam za razkuževanje.

filozofiji. Ali ni vobče vsa moderna kultura bolj iskanje, katero je Lessing toliko blagoslavljaj, nego posest, bolj uganjanje nego vrednost, domnevanje in slutnja nego resnica.

Kakor vse stvarstvo, tako namreč tudi kultura »zhdi« in trpi v rodnihih bolečinah (Rim. 8, 22), čaka na poveljevanje, na blagoslov in izpopolnjevanje, ki ga prinaša svetu krščanska blagovest. Šele krščanstvo daje kulturi smisel, znakovitost, trajno veljavo, pa tudi resnobo, pa rodi tudi tisti zanos in veselje, ki ga kultura sama dati ne bi mogla. Vsaka stvar postane po veri nekako posvečena in resnično služi človeku; brez nje pa preraste človeka samega, se mu upre, nastavi osti proti njemu in mu postane v preklestvo namesto v blagoslov — po tistem splošnem zakonu božjega vladarja: če se človek upre Bogu — Gospodu, se za kazen upre stvar človeku — gospodu. Ali se ne izpolnjuje to očitno n. pr. na moderni tehniki? Ali ni Bismarck priznal, da je vse vzvišeno, a zgolj posvetno — podobno padlim angelom, ki so sicer lepi, a brez miru, prevzetni in bridki. In slednjič: ali se ne ponavljajo vprav v moderni kulturi neprestano stremiljenja: nazaj v primitivizem (Tolstoj, Rousseau), ki so v bistvu le beg pred tragično moderno kulturo. Dokaz je to, da je kultura brez religije bolna in boleča, je le v gluhi loži gluhi cvet. Znanstvenik Kirsh (Religion, Christentum und Kirche III.) piše n. pr. »Ali mar ne moremo na posameznih pojavih v življenju modernih narodov presoditi, kaj bi bilo z resnično civilizacijo, če bi postala nekrščanska kultura splošna last ljudstva. Kakšne le bi bile posledice, če bi izločili vpliv krščanstva na ljudstvo. Povratek v barbarstvo bi bilo to.« — Zato si n. pr. nikakor ne zakrivamo, da bo Rusija brez religije tudi Rusija brez kulture!

Pač je resnica, da more recimo neverni človek ustvariti tudi kulturne vrednote, o tem pač ni dvoma. A to ni celotna kultura! Prav tako more biti kak narode v eni stvari visoko kulturni tudi brez resnične religije, n. pr. v

opažamo, kako strašno razkraja in tudi umetniške zmožnosti uničuje neetično življenje. Etos pa je nujno naslonjen na religijo in le v njej dobiva svojo absolutno in večno sankcijo. Religija je torej prav tako kakor etos nujen predpogoj človekovega duhovnega zdravlja. Dalje religija daje človeku pogled v večnost, odkriva mu v Bogu vir, konec in cilj vsega. Šele iz sveta vere se odkrije človeku neskončno lepi in potrební razgled po vsem, kar človek zna in premore, od tam šele spoznava zadnji in večni smisel posameznih, recimo kulturnih območij in njih upravičenost ter vrednoto. Šele prava religija z naukom o enem Bogu more dati sintezo, resnično harmonijo vsega pestrega sveta in del človeških rok. Religija prinese človeku zadnjo jasnost in smotrenost ter odgovori z edino zadovoljivim odgovorom na tisto večno vprašanje: zakaj? čemu?

Tako more samo religija strniti kulturni nazor v enoto. Od tu spoznaš, v kaki lestvici boš moral razvrstiti razna kulturna področja v organsko celoto, kateremu gre prav za prav prednost, kateremu ne. Vemo, da so najvažnejša kulturna področja ona, v katerih se duhovnost najbolj izraža. Če jih tedaj religija ne zasidra v večnem Duhu, bodo ta duhovna področja spričo človeške počutnosti in nagnjenja k zgolj tvmnemu le prekmalu podlegla pred nižjimi potrditji, ki se bodo na njihovo škodo vedno bolj in bolj razvila, jih prearsla in jih končno izpodrinila. Kjer ne bo več religije, ne bo več nrvne kulture, ne prave filozofije in prave umetnosti in nametno resnične kulture bomo imeli le še — civilizacijo. Ta pa prinese s seboj udobnost in uživanje, ki vodita v razpad. Zato prave, vsestranske visoke kulture ni brez religije. V kolikor pa je krščanstvo najpopolnejša religija, v toliko bolj velja tudi: ni vsestranske prave kulture brez krščanstva, brez katoličanstva.

Isto spričuie človeška zgodovina. Stari kul-

turni narodi so imeli zelo veliko, visoko razvito verstvo. Vprašajte arheologe in etnografe! Ali ni tisočletna kitajska kultura temeljila naravnost na veri? Ali indijska ali arabska? Tudi Grki so bili v času najlepše in najvišje kulture globoko verni narod. Vprašajte njihove največje umetnike in učenjake! In ali niso v času verskega propadanja tudi kulturno propadli in živeli podzavestno prav za prav od prejšnje religiozne pobarvane kulture prav tako, kakor živi današnja moderna Evropa od krščanskega osnov iz srednjega veka. Propad religije in kulture je šel pri Grkih vzporedno!

In Rimljani? V dobi, ki nam je najbolj znana, res niso poznali več žive vere, toda prav tako niso nikdar rodili visokih kulturnih del. Saj so bili veliki le v pravu in vojaški umetnosti, vse drugo kulturno življenje pa so si dali vcepiti od Grkov tako, da so celo njihov jezik prevzemali. Ali imamo v brezverski cesarski dobi kako visoko in vsestransko kulturo? Pomislimo samo na filozofijo!

Ali današnja naša kultura? Res je, da se od humanizma, protestantizma in prosvetljene dobe vedno bolj in bolj odklanja od krščanstva, toda ali nam ni že vsem prešlo v frazo, da živimo v dobi materializma, ni pa več med nami velike duhovne kulture. Naša kultura se je z odklonom od pozitivnega krščanstva izmislila bolj v civilizaciji. Nižja kulturna področja prevladujejo višja, razmerje ni več pravo na škodo resnične vsestranske in duhovne kulture. Tehnika res hitro napreduje, radijo, brezžičnemu prenašanju slik ali Marconijevem veleledom bi se pred desetletjem čudili do neverjetnosti. Nasprotno pa n. pr. umetnost zadnjih desetletij ne more v nova odkritja, vse razstave likovne umetnosti Vam bodo tako otožno govorile: kje je globoki duh? in Vas pustile neutešene; medicina Vam bo rade volje priznala svojo nebeglostnost, prav tako človeška filozofija, ki je že s spoštovanjem in upom segla v roko srednjeveški krščanski

Dnevna kronika

OGLASE

za jubilejno izdajo »Slovenca«
(dne 16. oktobra)

bomo sprejemali samo do jutri, t. j. četrtega
zvečer. Zato nam pošljite svoja cenjena naročila

takoj!

Ne zamudite te najbolj ugodne prilike!

Dolenjevaško polje pod vodo

Dolenja vas pri Ribnici, 10. oktobra.

Zadnji teden je pri nas neprestano deževalo. Vmes smo imeli še mošne nalive, grmenje in trekanje. Ljudje so mislili, da bo popot. Ko se je malo zvedrilo, se je pokazalo naše dolenjevaško polje kot eno samo široko jezero. Pod vodo so ostali vsi pozni jesenski pridejki, repa, zelje, korenje in pesa. Našega kmeta je zadela letos prav posebna nesreča. Prvim poljskim pridejkom je škodil asuša, drugim voda, povrh vsega smo imeli pa še roparje in tatove. Bogve, kdaj pa teh nadlog konec?

Koledar

Sreda, 12. oktobra: Maksimilijan, škof; Serafin, spoznavalec.

Novi grobovi

† Sv. Lenart nad škofjo Loko. Tu je dne 10. oktobra umrla gospa Marija Tavčar roj. Kržišnik, sestra rajnega g. dekana Josipa M. Kržišnika in mati bratov duhovnikov Tomaža in Matije Tavčarja. Bila je dobra krščanska mati. Njeno življenje je bilo molitev in delo. Naj se raduje v Bogu!

† Oton Pelan. Danes popoldne ob 4 položil k večnemu počitku gospoda Otona Pelana, upokojenega ravnatelja bivše Okrajne policijske blagajne, ki je v nedeljo v starosti 76 let za vedno zapustil zemsko oči na Jegličevi cesti 10. Pokojnik je bil skozi dolgo vrsto let znana ljubljanska osebnost, nestor slovenskih pevcev, predvsem pa vzor skrajno vestnega uradnika. Vsa, ki ga je poznal, ga je vzbujala in visoko cenila. Zal je le prenehal slediti na poti v večnost svoji blagi soprogi. Naj mu sveti večna luč! Preostali nam iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl gospod Ignacij Verbaš, bivši dolgoletni ravnatelj »Narodne tiskarne«. Pokopali ga bodo danes ob pol treh popoldne. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— V višjo šolo vojaške akademije je sprejet za slušatelja pehotni poročnik Jurij Pfaf.

Ostale vesti

— XXXV. redni občni zbor Prosvetne zveze bo jutri 13. oktobra ob 9 dopoldne v beli dvorani hotela Union. Vljudo vabimo, da se blagovolji občnega zbora udeležiti zlasti duhovščina, katera deluje v socialno-prosvetnih organizacijah. Občni zbor bo končan tako, da bo gospod moglo udeležiti se tudi škofijskega sestanka duhovščine, ki se začne ob 11 v škofijskem dvorcu. Polovična vožnja za vse udeležence je dovoljena na vseh progah ljubljanske direkcije od 9 do 17. oktobra. Potrdilo, da so se udeležili občnega zbora, prejmejo v beli dvorani Uniona.

— Slov. kitajski misijonar g. Jožef Kerec, se nahaja v sanatoriju Leoničev v Ljubljani, kjer bo danes na slepiču operiran. Za nekaj časa bo moral vrsto svojih misijonarskih pred-

Dentist-tehnik

FRANJO FRANČIČ

naznanja

otvoritev zobne prakse

na Dunajski cesti — Stojice 152
nasproti Konzuma, zadnja hiša.

Ordinira od 9 do 12 dop. in od 3 do 6 pop.

tehnik, nižjih kulturnih področjih, toda celotne kulture ne bo imel. Celotna več! V posameznih kulturnih območjih bo mogel ustvariti človek brez religije trenutno morda še več in za svoj čas, ki je njemu podoben, bolj aktualne in bolj splošno razširjene kulturne vrednote, toda trajne in vsestranske kulturne vrednosti to delo ne bo imelo. Bo lepa enodnevna, toda večno bitje ne bo. Nasprotno pa bo kultura na temelju religije rasla morda počasi in bo manj gojila iz prijenemu sodobnika, toda bo bolj solidna, trajnejša, bolj obče človeška.

Ker pa je krščanstvo edina popolna, povrhu še nadnaravna religija, je pač ono zmožno roditi veliko, vsestransko splošno človeško kulturo trajne vrednosti. To je naša globoka vera v veliko kulturno poslanstvo krščanstva in to je naš veliki kulturni kredo. Brez tega temelja bi naše prizadevanje ne bilo vredno truda, tako pa ima temelje, ki segajo preko tostranstva in nam prav iz vere nalagajo veliko zapoved kulturne delovanja. Ta zavest je vir naše žilave kulturne moči.

Ta resnica mora biti temelj našega dela. Zato je sila nevarno govoriti o čisto ločenih področjih religije in kulture, kajti s tem bi si sami izpodnašali lastne temelje. Ponavljam naš kulturni kredo: Religija tvori bistveni temelj prave in splošne človeške kulture. Krščanstvo pa kot najpopolnejša religija edino daje pogoje za najidealnejše splošne kulture, tiste, ki ni enodnevna cvetka, ampak stoletno veliko drevo. Krščanstvo ureja kulturno enoto in je sol, ki ga varuje razpada v golo civilizacijo. Četudi morda ne ustvari v podrobnostih, detajlih v naglem tempu več, kar človek premore, pa v zanosnem tempu svojega večnostnega življenja rodi resnične veličine.

To je naša kulturna izpoved in, naš zanos. Zato smo in moramo biti vedno samozavestni in do vriskanja optimistični kulturni delavci. Kdor pa je proti nam, naj se z nami vred složno zaveda, da vsa današnja moderna kulturna stajba dejansko še vedno stoji popolnoma na — čeprav nevidnih — krščanskih temeljih.

Jože Pogačnik.

vanj prekiniti. Gospodom, ki so ga naprosili za predavanja, bo sporočil svoj prihod pozneje.

— Polovična vožnja odobrena za vse posetnike proslave zlatoga jubileja Prvega slovenskega pevskega društva »Lira« v Kamniku za 15. in 16. oktobra. Udeleženci naj kupijo pri odhodni postaji cel vozni listek, katerega naj ne oddajo v Kamniku na postaji. Ta vozni listek naj dajo žigovati pri koncertu, ker velja za brezplačni povratek.

— Razpisani sta do 1. novembra župniji Sv. Vid pri Grobelnem in Črešnjici. Do 11. novembra pa sta razpisani župniji Sv. Barbara v Haložah in Gomilsko.

— Razpis službe soboslikarja. Uprava obče državne bolnišnice v Ljubljani razpisuje mesto zvanika soboslikarja-pleskarja s kvalifikacijo po § 10. zakona o uradnikih, odnosno dnevniciarja za gori omenjeno zvanika službo. Vpoštevali se bodo samo prosilci, ki imajo pomočniški izpit in daljšo prakso v zgornji stroki in so popolnoma usposobljeni izvrševati samostojno in to stroko spadajoča dela. Pravilno kolkovane in po določilih § 3. zakona o uradnikih opremljene prošnje je vlagati pri upravi obče državne bolnišnice v Ljubljani do 22. oktobra 1932.

ZOBNI KAMEN

Če želite odstraniti zobni kamen, ki se dnevno dela okrog vaših zob, potem dnevno uporabljajte

„DIANA“ zobno pasto

ki vsebuje vse za to potrebne sestavine. Cena: normal tuba Din 5.—, dvojna tuba Din 8.—.

— Zastrupljenje z gobami. Jesensko deževje je privabilo iz zemlje obilo gob, ki jih ljudje pridno nabirajo in uživajo. Nabiraj jih je šel tudi Franc Gregorič z Brezovice pri št. Jerneju, a ker ni dobil jurčkov, je nabiral neke druge glive, ki so baje mlade in v svežem stanju okusne in užitne. Iz teh gliv mu je potem doma mati pripravila okusno kosilo. Toda, takoj po užiti jedi, je postalo obema slabo. Zatrli sta bruhati in se lomili in zvijati v smrtnih bolečinah. Na klice obeh nesrečnežev so prišli sosede in potem pohiteli po zdravniku, ki je obema nudil prvo pomoč in jih tako rešil gotove smrti.

— Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Še k uboju Filipa Kepica v Srednjih Gamelnjih. V tork popoldne je bila v navzočnosti preiskovalnega sodnika izvršena sodna obdukcija trupla v Srednjih Gamelnjih v soboto ponoči ubitega zidarja Filipa Kepica. Kepic je bil silovito udarjen z ograjno lato, dolgo pol metra, ki je imela na enem koncu zarjavel žebelj. Ta je dosegel skozi lobanjo možgane in jih inficiral. Kepic je bil v bolnišnici ves čas nezavesten. Sentviški orožniki so že v nedeljo po noči pripeljali v ljubljanske zapore tri fante, ki so osumljeni sodeležbe pri napadu, v ponedeljek popoldne pa še četrtega, takda se sedel v preiskovalnem zaporu nahaja pet aretirancev, ki so se udeležili napada na Kepica. Včeraj dopoldne je preiskovalni sodnik zabil 10 priči, ki so bili očitvalci napada, odnosno so bili v družbi z napadalcem ter z njimi popivali. Aretiranci zavračajo krivdo drug na drugega.

— Poškodba očesa. Učenec 3. razreda, 9 let stari Tonček Goršek iz št. Jerneja, je pri šolskem ročnem delu rezal in končil kos bukovnega lesa. Naenkrat pa mu je les zdrsil ob rezilu noža in se mu zasedil v levo oko. Revčkov so solze zalile ranjeno oko in ni več videl. Prepeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer bo moral mesec dni ostati na zdravljenju in je še zelo dvomljivo, če bo na ranjeno oko sploh še kdaj videl.

— Nesreče na deželi. V domači hiši je padla in si zlomila desno nogo 19 letna Pavla Dolinarjeva z Brezji 7. — V Mostah pri Kamniku je padel z jablana, ko je obiral, 58 letni učitelj Miha Škerjanc. — V Založu pri Kamniku je nekdo — najbrž iz sovražnosti — ustrelil z revolverjem v 80 letnega posestnika Miho Krivca in ga rani v levo nogo. — V Depali vasi pri Domžalah so se v nedeljo zvečer stegli vaški fantje v neki gostilni. Nekdo je vrzel kozarec ob mizo in drobec razbitega kozarca je rani v oko 17 letnega čevljarkega vajenca Miho Ršena. — Z vrtiljaka je padel v Kranjski gori devetletni dmnarjev sin Ivan Štrukelj. Zlomil si je levo nogo.

— Aretirala treh eiganov. Celjska policija je aretirala tri cigane, in sicer 56 letnega Mato Gomana, 38 letnega Zlato Gomana in 17 letnega Toma Katanjaša. Vsi so doma iz savske banovine. Ze pred enim mesecem sta drugi in tretji od imenovanih kupila v trgovini Findeisen nekaj drobnarij in hotela plačati s stodinarskim bankovcem. Ko jima je prodajalca, ki je stregla, vrčnala in dala nazaj denar, sta hitro skrila, vračunala in zahtevala od njega, da jima mora dati še 20 Din, kar je ona tudi storila. Isto igro so ponovili v ponedeljek vsi trije v slaščičarni Rebeuscheg na Glavnem trgu. Kupili so za 2 Din slaščice, plačali s stodinarskim bankovcem, hitro poskrili 50 Din in zahtevali še enkrat ta denar, češ, da so jim premalo dali iz stodinarskega bankovca. Poklicana je bila policija, ki je vse tri aretirala in našla pri njih dve celi svinjaki gajati, o katerih trdi, da so jih zaslužili pri delu na kmetih. Izročeni so bili sodišču.

— Zastrupljenja z gobami se najlažje obvarujemo, ako znamo ločiti strupene in užitne gobe. V knjigi »Naše gobe«, ki jo je spisal naš priznani strokovnjak Ante Beg, so vpisane vse gobe, ki rastejo po naših gozdovih. Poleg tega vsebuje knjizica tudi slike v naravnih barvah vsch gob, ki jih opisuje knjizica. V

Dobro žarnico

se razlikuje po zunanosti le težko od slabe. Šele tekom uporabe se ugotovi, da da dovršena žarnica ob neznatnih stroških električnega toka enakomerno in močno razsvetljava, dočim izgublja slaba žarnica tudi pri večji porabi toka na svetlobi.

Nakup žarnice je vsled tega stvar zaupanja.

Zaupanje pa zamoremo imeti le v znano ime.

TUNGSRAM

je znano in zaupanja vredno ime.

Maribor

□ Spomin blagopokojnega prof. Rezmara. Včeraj jutraj se je vršil v cerkvi sv. Alojzija rekvem za blagopokojnim prof. Alojzijem Rezmarm. Žalno sv. opravilo je imel prof. dr. Janez Kociper, udeležili so se ga profesorji humanistične gimnazije z gosp. ravnateljem na čelu in celokupno dijaštvo zavoda. Petje je izvajal dijaški pevski zbor ob spremljavi dijaškega orkestra.

□ Mrtvaški zvon. Iz Ljubljane je bilo včeraj prepeljeno v Maribor telo blagopokojne Erne Dolinškove, hčerke železniškega inženjerja, ki je umrla v cvetoči dobi 26 let. K večnemu počitku bo položena danes popoldne ob pol 4 na studenskem pokopališču. Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sočutje.

□ Poročila sta se v tukajšnji stolnici gosp. Bruno Kautzler, sin obče spoštovanega upokojenega železniškega postajenačelnika gosp. Kautznerja na Koških ter knjigovodja pri tukajšnji tvrdki Hohnjec in gospodična štefica Račičeva iz ugledne tukajšnje Račičeve rodbine. Priči sta bila trgovec Franc Weiler in posestnik Ivan Kos. Poročne obrede je opravil duhovni svetnik Martin Petelinšek. Novoporočencema naše najpriskrajnejše čestitke!

□ Obmejni promet je živahen. V preteklem mesecu je potovalo preko Maribora 26.504 osebe in sicer je bilo med temi 7391 naših državljanov, 12.969 Avstrijcev, 3829 Čehoslovakov, 1205 Nemcev in 1110 podanikov raznih držav. Porast avstrijskih potnikov je izreden v našem obmejnem prometu.

□ Po dolgem presledku zopet Daneš. Naš odlični komik Daneš, ki je kakor znano zopet angažiran v tukajšnjem gledališču, nastopi prvič v letošnji sezoni v nedeljo, dne 16. t. m. zvečer kot Lahajnerjev Jakec v veseligrki »Trije vaški svetniki«.

□ Misijonsko predstavo priredi v nedeljo, dne 23. t. m. Poselska zveza v Mariboru in sicer s pričetkom ob pol 17 v dvorani Prosvetne zveze na Aleksandrovi cesti 6. Vstopnine ni; pač pa se bodo hvaležno sprejemali prostovoljni prispevki.

□ SSK Maraton. V nedeljo interni lahkoatletski miting damske sekcije. — Drevi ob 20 članski sestanek lahkoatletске sekcije in sicer damke in moške na Livadi. Na sporedu razgovor o nedeljskem propagandnem mitingu SK Maribora. — V petek ob pol 20 sportni predavanja. Predava klubov tajnik J. Golec o sportu s posebnim ozirom na narodnost. Po predavanju izročitev diplom prvaka na pohorskem teku.

□ Iz gledališča. V kratkem bo premijera Leharjeve »Friderike«. Režija je v rokah režiserja V. Skrbinskega. Sodelujejo vse operetni ansambl.

□ Papagaj, goska in srečka razredne loterije. To in še druge stvari so izgubili pozabljivi Mariborci v preteklem mesecu. Pogled tega navaja še policijski seznam najdenih predmetov: znesek 100 Din, 3 denarnice, 4 listnice, 3 pare naočnikov, zlat prstan in razno drugo drobnarijo. Najdeni predmeti se dobe na policijskem komisariatu.

□ Nevarnost gnitja po vinogradih. Vinogradniki si zelo žele dolgotrajnejšega legega vremena, ker je radi zadnjege doživljajo nastopila po vinogradih opasnost gnitja. Grozdna jagodja, ki je radi suše v poletju zaostala, se je radi obilne moči tako napelo, da je pričelo meslama pokati.

□ Kam z brzojavnimi drogovji. Koroševa ulica je v svojem zapadnem delu lepo regulirana; motijo samo brzojavni drogovji, katere je regulacijska cesta spravila skoro v sredino cestišča, da tvorijo neprijetno prometno oviro. Že čisto se je ugibalo, kam s temi drogovji, ker tudi ob hodnikih ni prostora za postavitve. Sedaj je določena posebna komisija, ki si bo na licu mesta ogledala položaj ter presodila, kam z brzojavnimi drogovji.

□ Nedelja na zelenem polju. V nedeljo bomo imeli v Mariboru v gosteh ljubljansko lirijo, ki se pomeri z Rapidom. Tekma se prične ob 13 na igrišču SSK Maribora. — Železničarji potujejo v Ljubljano; nastopijo v borbi s tamošnjo Svobodo, ISSK Maribor pa pojde v nedeljo na vroča čakoveška tla, kjer se zgrabi s Čakovečkim SK v boju za točke.

□ Lastni zavarovalni fond mestnega avtobusnega podjetja. Včeraj so se pričela v Belgradu ponovna posvetovanja o obveznem zavarovanju avtobusnih potnikov. Slovenska avtobusna podjetja, zlasti podjetja avtonomnih mest, so poslala v Belgrad svoje zastopnike, razen mariborske mestne občine. Posvetovanje pa je baš za mestne občine največjega pomena, ker gre za prizadevanja, da bi se vsa avtonomna mestna podjetja izločila iz obveznega zavarovanja ter bi si osnovala lastne fondе za zavarovalnino. Odločitev bi bila zelo velikega pomena, če pomislimo, da zavarovanje avtojskih potnikov okoli 70.000 Din. V vseh šestih letih obstoja mariborskega avtobusnega podjetja pa se je izplačalo na zavarovalnini potnikom tega podjetja le okoli 35.000 Din. Če bi mesto zavarovalnici plačevalo avtobusno podjetje isti znesek vsako leto v poseben lasten fond, bi dobili v 10 letih lepo vsoto enega milijona.

knjigi najdeš tudi obilo receptov kako pripraviti gobe za okusno jed, dalje navodilo kako gobe nabiramo, sušimo in konzerviramo. Za vsako gospodinjico, kuharico in nabiraleca gob je ta knjizica velike važnosti in jo je toplo priporočamo. Cena je Din 50 in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Urbas Marija nasl. Ljubljana, Komenskega ul. 16, najfiniješe kranjske klobase na drobno in debelo. — Telef. 2805.

Tudi v naši podružnici na Aleksandrovi c. 6

(v prostorih Prosvetne knjižnice), se sprejemajo oglasi, se lahko vplačuje naročnina ter se opravijo vsi posli, ki spadajo ure od 8 do 12 in od 14 do 18.

jona, ki bi ostala v lasti občine ter bi bila pač zajedno jamstvo za vse nesreče in nezgode, ki bi pretile potnikom njenih avtobusov. Se večjega pomena bi bil seveda lastni fond sedaj, ko se zahteva po novem zakonu skupno zavarovanje na podlagi posebnega prebitka na vozovnice. Ker bi morala mariborska občina pri novem načinu zavarovanja plačati letno skoro pol milijona dinarjev za premije, od tega pa ne bi imeli ne občine ne potniki nikake koristi, je razumljivo prizadevanje za zavarovanje potujočega občinstva na čisto drugi podlagi.

□ Tuji v obdramski prestolici. 14.243 tujcev je bilo prijavljenih in objavljenih v našem mestu v tretjem četrtletju 1932. Od tujih državljanov je bilo med temi največ Avstrijcev in sicer 1015.

□ Nevaren človek. Mariborska policija je iztaknila v osebi brezposelnega Karla Fariča nevarnega človeka, ki ga je že delj časa zasledovalo okrajno sodišče v Mariboru in orožniška postaja na Remniku radi razbojništva, ker je meseca julija t. l. napadel nekega pastirja, ga pretepel in vzelo zlato uro. Tudi je osumljen tatvine, ki jo je izvršil v noči od 9. na 10. t. m. v Radvanju.

□ V svobodo... 19 kaznjencev iz tukajšnje kaznilnice je odpremlja včeraj tukajšnja policija na njih domove. Ministrstvo pravde jim je priznalo pogojni odpust. Večinoma so iz Srbije in Bosne. Nekateri so bili zaprti v tukajšnji kaznilnici nad 10 let.

□ Kap sredi ulice je zadela včeraj v Vinarski ulici 52 letno Rozo Bišek. Zrušila se je na tla, nakar so jo poznavni reševalci odpravili v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Celje

□ Krekova družina priredi 15. in 16. oktobra ljudsko igro »Mlinarjev Janez« (Teharski plemiči). Zunanji udeleženci si lahko rezervirajo vstopnice po dopisnici. Vstopnina je znižana.

□ Himen. V ponedeljek so je poročil g. Janko Karlovšek, okrajni sodnik v Prevaljah, z gđno Dorico Filipovsky, hčerko iz ugledne rodbine v Prevaljah. Kot priči sta pristopila ženinov stric g. dr. Josip Karlovšek, odvetnik v Celju, in nevestin stric, g. ing. Fric Lahovnik. Iskreno čestitamo!

□ Slovenski šahovski mojster g. Vasja Pirc bo igral 19. oktobra simultanko s 35 igralci naenkrat v vrtni dvorani hotela »Evropa«. Pričetek ob 20. Celjski šahovski klub vljudo vabi šahiste iz mesta in okolice — člane in nečlane, katere bo odbor sprejemal. Vsak udeleženec naj prinese po možnosti šahovsko desko in figure s seboj. Člani plačajo za igro 10 Din, nečlani za igro 20 Din. Igrajoči so vstopnine prosti, klibci, ki ne igrajo, plačajo 2 Din vstopnine.

□ Umrli so: 69 letna pešesnica Tancer Helena v Zavodni 45; Verk Ivan, dveletni sin tovarniškega delavca iz Trnovelji; Zobec Ivan, 44 letni posestnik iz Bodrišnje vasi, občina Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 25. septembra je padel z drevesa in si zlomil hrbtenico.

□ Novi predsednik Družabnega kluba. Na občenem zboru Družabnega kluba v petek 7. oktobra je bil izvoljen za predsednika trgovec g. Valentin Hladin.

□ Orglarsko šolo v Celju obiskuje letos 24 učencev.

□ Avtomobil zavozil v voz. Včeraj se je pripetila na cesti med Zalem in Sv. Petrom v Savinjski dolini večja avtomobilska nesreča. Nekaj mariborski avtomobil je zapeljal v neki voz iz Gotovelj. Strl je pri vozu prednje kolo in podrl na tla konja, ki si je zlomil nogo, da so ga morali peljati h konjskemu mesarju. Avtomobil, ki je bil tudi poškodovan, so pa odpravili v popravilo v Celje. Človeških žrtvi ni bilo.

□ Pozor, inserenti »Slovenca«! Opozarjamo vse cenjene inserente v Celju in okolici, da izide v nedeljo jubilejna številka »Slovenca« in sicer v zelo povečani vrsti in obsegu. Za to številko sprejemamo vse vrste oglasov do četrta popoldne v upravi »Slovenčev« podružnice v Celju, Cankarjeva cesta 4.

□ Gozdni tek Smučarskega kluba Celje. Smučarski klub Celje priredi v nedeljo 16. oktobra medklubski gozdni tek nad 16 let starih članov vseh sportnih klubov. Za zmagovalca kakor tudi za naslednje tri zmagovalsko množico trojic, kakor tudi za najboljšega v klubu so razpisane lepe nagrade. Start je ob 14 pred gostilno pri zelenem travniku. Objava proge se vrši pred startom in razdelitev nagrad po tekmi v klubovnem lokalju pri Zelenem travniku. Želi se, da se tega teka udeležijo vsi ljubitelji kakor tudi zimskosportniki že v svrhu treninga za bodočo zimsko sezono. Tekmovanje odpade le v slučaju zelo slabega vremena in se vrši prihodnje nedeljo.

Družinsko ognjišče v Ameriki

Sicer se tudi že v Evropi polagoma racionalizuje notranje družinsko življenje, okna lepe in tihosti so na steklo odprta, otroci in starši žive prebostokrat dva svetova in se komaj po obrazih poznajo; vendar tako posplošeno vendar to še ni, kot je v Ameriki, deželni tehnike, razuma in nekaj tudi zlata.

Poglejmo v življenje ameriških družin kakor ga nam opisuje neka evropska izseljenka, ki je doživela vso praznoto ameriške družinske vzgoje, pa se je vrnila v Evropo. Tam družinske skupnosti v evropskem smislu sploh ne poznajo; gola, suho življenje posameznikov, ki tvorijo tako zvano družino:

Gospodar tihi ves dan v trgovini ali biroju. Da bi na času prihranil, si naroči kosilo v mestu v eni številnih krčm ali pa prileti z avtom za nekaj minut domov. Okrog ene se vrnejo tudi otroci iz šole, da bi se takoj po kosilu znova odpravili nazaj, popoldanski pouk traja od 2 do 4. V tem času si pišejo v družbi učiteljev domače naloge, tako da jim za dom ostane le kaka pesem ali kaka svetopisemna zgodba. Zato nimajo doma kaj opraviti, pa se, sami sebi prepuščeni, porazgube, kamor jih je volja. Le oblečejo jih doma v grobo, modro lanenino pa se raztepo po vseh cestah. Zato so vsi ameriški otroci kričavi. Vzgojiteljice, kakor jih imajo nekatere evropske hiše, nimajo; če pa jo le kje imajo, se ne bo z otroki igrala njihovih iger z obroči in kamenčki, to za ameriške otroke ni. Samo po sebi je umevno, da se ob večerih vleže deček (ali deklica) na tla ali prevesi noge preko mize in stole pa posluša na radio jazz-godbo in zraven čita časopis...

Ob nedeljah vzamejo starši otroke s seboj v avto pa se peljejo v kino. Ker ni v Ameriki nikakih prepovedi za otroke pod 18. leti, obiskujejo otroci vsake starosti v popoldnevih in večerih kino. In sicer vsak film! Kakšen vpliv ima to na otrokovo dušo in sploh na ves njegov razvoj, si lahko mislimo. Pa tudi med tednom gredo otroci v kino, sami ali s prijatelji. Nihče nima kontrole nad njimi, kaj počenja in kod hodijo. Kino je edino razvedrilo, ki ga nudi otrokom očetna hiša in ameriška javnost. Otroških gledališč, tako zvanih lutkastih gledališč, Amerika ne pozna.

Gospodinja vodi v večini svoje gospodinjstvo sama. Služkinje so v Ameriki redke. Pa tudi tam je hišna gospodinja pri vseh važnejših poslih zvrh. Trditev, da se Američanka ne spozna na gospodinjstvo, je popolnoma neosnovana. V mnoga gospodinjstva raznih krogov sem pogledala in moram reči, da Američanka zlasti pri kuhanju mnogo več sodeluje, kakor je to dandanašnji pri naših ženah. Steklenega posodja z vkuhanimi marmeladami in vloženi sadjem imajo po 30 polnih omar. Tako veselje za gospodinjstvo, kot ga imajo Američanke, srečavamo v Evropi le še na deželi. Ker se torej zakonca zaradi posla čez dan redko kdaj vidita, je stari rek, »pot do srca moža gre skozi želodec, resničen«.

Po popoldanskem delu obiskujejo Američanke svoje klube, in sicer najbolj bridge-klube, zakaj bridge igrajo izključno dame. Ako pride kdo v Ameriko, pa ne zna bridge, se ga mora takoj naučiti, sicer nima dostopa v nobeno družbo. Kake duhovne zabave, kakršna je za naše duševne delavce sama po sebi razumljiva, tam ne poznajo. — Po veliki, vroči večerji, ki jo imajo okrog šestih, se vozijo mnogi gospodje še enkrat v biro ali govorilnice. Tudi trgovine so večinoma do 9 ali do 10 odprte.

Otroci se igrajo do mraka in svobodi ali leže na preprogi in čitajo časopise. Matj piše medtem vestno svoje izdatke v gospodinjstvo knjigo, nato pa čita ob radio-godbi časopise. Lahko trdim, da ima sleherna družina radio zvočnik. Ker je radio v zasebnih rokah in zgrajen na principu reklame, ni treba slušalcem nikakih mesečnih tributov dati za radio. Zakaj firme, ki delajo za svoje blago reklamo, plačajo sami razne umetnike; zato seveda ni nikoli slišati kakih predavanj ali učnih ur, sama jazz-godba.

Ako pride nato okrog 10 domov gospodar, se poglubi tudi on v časopise. Ne gre drugače. Stalno gledališče imajo samo redka velemesta, kakor New York, Chicago, New Orleans, San Francisco. Ostala velemesta se morajo zadovoljiti z raznimi gostovanji. Kavarn sploh ne poznajo Američani. Torej ostaneta radio in kino edino zabavišče. Ob nedeljah se eventuelno popeljejo kam ven v poljetno vilo ob kakem vabljivem jezeru.

Na čitanje knjig in na ročno delo sem naletela le pri onih ljudeh, ki jih je vzgojila Evropa, pa so se preselili tja.

Le z malimi potezami sem naslikala vsakodnevno življenje Američanov. Tako je, kakor pravi ameriški pisatelj Rockwell Kent v svoji knjigi »N by C« (popis Alaske): Sleheri Američan ima hišo, avto, zvočnik, ženo — o otrokih ne stoji nikjer nobena črka, čeprav ni nobene družine brez otrok, nasprotno ni nikara redkost družina s 5 otroki.

Toda kje je bilo pri tolikem opisovanju kaj govora o družinskem življenju? Obdevala sem z družinami vseh krogov in stanov; bila sem prečesto v hišah zdravnika, profesorja, brivca... V bistvu so si vsi enaki; zanemarjanje otrok je povsod enako. Saj ne poznajo ljubezni, zato je ne vlijejo v duše otrok. Nič ne razumejo njihovih drobnih skrbi, vprašanj, uspehov. Puste jih, da rastejo po Rousseaujevih principih. Toda za to ameriška okolica ni. Otroci tam niso otroci v našem smislu. Samostojni so, samovoljni, modri; to so odrasli — v otroških oblekah. Kdor je v to življenje enkrat prodrl, ve, česa smo mi svojim malim dolžni: duše, ljubezni. Zakaj na lepi vzgoji visi bodoči obraz družinskega življenja in s tem tudi obraz domovine in države...

Plavajoča krsta

Reuterjev brzojavni urad poroča o zapajani krsti, ki so jo slučajno potegnili iz Ganga neki angleški vojaki. Ko so odprli zaboj, so notri našli živ okostnjak in ugotovili, da žuden potnik še diha. Vojaki zdravnik je prepeljal živega mrliča v najbližjo bolnišnico. Ko se je zavedel po dvehurni topli kopeli, so v njem spoznali nekoga puščavnika, ki je že več let bival v planinah. Samotar je spregovoril samo nekoliko ogorčenih besed: »Storili ste velik greh. Zakaj ste me motili na zadnjem potovanju?« Naročil je potem, da bi takoj po smrti po predpisih vpepelili njegove ostanke in vele nekemu indskemu služabniku ponoviti ta navodila. Čim je ta obmolnil, je zatisnil puščavnik oči in umrl.

Srečni ljudje

V španskem mestu Valenciji še vedno praznujejo začetek in konec letnih časov s šumnimi ljudskimi vesellicami. Na tej sliki vidimo bujno okrašen voz iz veselničnega spreveda po mestu, na katerem sedita dve brhki španki. Na ta način slavijo v Valenciji konec poletja in začetek jeseni, ko se bo začela trgatve

Zlata opeka

Do danes še ni bilo slišati o zlati opeki. In vendar jo ima neki kopač zlatih rudnikov v Alasce; seveda je ne uporablja za pokrivanje strehe. Svoje zlato bogastvo je dal namreč zliti v obliko navadne opeke, ki tehta okrog 5 kilogramov, a velja v našem denarju nad milijon dinarjev.

Mož brez spanja

V neki budimpeštanski kliniki je umrl Kornelij Szekely, ki je bil kot častnik v vojni težko ranjen na glavi. Od takrat do danes, to je celih 16 let, ni mogel več spati. Le s pomočjo najhujših omamljujočih sredstev je bilo mogoče uspati ga za eno ali dve uri

Proletarški rekord

Največja fotografska portreta na svetu sta portreta Ljénina in Stalina, ki sta bila na proslavi letošnjega 1. maja razstavljena na krásni ploščadi v Moskvi. Merita vsak 25 x 8 m. Pomenita rekord v svetovni fotografiji, ki ne pozna večjih slik. Fotografiji so sestavili vsako sliko iz 600 negativov.

Beda delavstva

na vsem svetu je čedalje hujša. Tu vidimo korakati brezposelne angleške delavce iz Glasgowa v London, kjer hočejo potožiti svoje gorje svojemu bivšemu tovarišu, sedaj min. predsedniku Velike Britanije, Macdonaldu

Davek na starše brez otrok

Na Nizozemskem uvajajo davek na starše brez otrok. Prav tako na samce, Zveza katoliških družin pa dela na tem, da bi čisti donosek teh davkov uporabila za podporo onih družin, ki imajo več kot četvero otrok.

Imena boljševiških otrok

Boljševiki v Rusiji dajejo svojim otrokom najrajši imena iz revolucionarnega področja. Tako srečavamo imena: Svoboda, Barikada, Spartak, Pjatiletka, Volja, Elektrina, Era, Novomir, Zvezdočka, Oktjabr... S tem hočejo seveda zabrisati poslednji spomin na meščanske čase, ko je še vera kraljevala v toplih ruskih dušah.

Verska vzgoja in ječe

V Združenih ameriških državah je mnogo višji odstotek izvežanih roparskih napadov kakor v večini evropskih držav. Že šestokrat so poskušali vzgojitelji in policija temeljito preiskati vzroke tega žalostnega pojava. Newyorški katoliški tednik »The Commonweal« je v eni zadnjih števil razpravljal v daljšem kritičnem sestavku o odnosu med šolsko vzgojo in vlomilstvi.

V uvodu omenjeno spoznanje, da je dobra ali slaba domača vzgoja za poznejši razvoj mladega človeka večje važnosti kot pa sta cerkev in šola, ne pove nič novega. Zelo zanimiva in poučna pa so dagnanja, ki so jih dali katoliški jetniki v svetovnoznanih newyorških zaporih Sing-Sing. — Od 1. maja 1931 do maja 1932 je bilo med drugimi jetniki 794 takih, ki so obiskovali državne šole (700 ljudske, 94 srednje šole). Število katoliških jetnikov, ki so obiskovali farno ali srednjo šolo, pa je bilo le 119. Razmerje obeh števil je torej približno 1:8. Če pa razdelimo skupno število šolskih otrok v državi New York, dobimo med učenci, ki obiskujejo katoliške šole in onimi, ki obiskujejo državne laične šole, razmerje 1:2. Iz primerjave jasno vidimo, da laične šole, kjer ni verouka, daleč manj vplivajo na učenje kakor pa katoliške farno šole. Tu dobimo mladina zdravo verouko vzgojo, katera pride prav v vsakdanjem življenju in da mlademu človeku v najnevarnejših letih (od 14—18 let) veliko oporo in moč. Nekdo iz vodstva jetnišnice Sing-Sing je na nedavnem narodno-ameriškem vzgojnem kongresu zelo tožil, da so državne šole v pogledu vzgoje značaja usodno odpovedale...

Samaritanska jahalka

Tako jezdijo po Teksasu sestre rdečega križa h kraja v kraj, da opravljajo posel ljubezni do bližnjega. Tam nastopajo namreč vsakoletne poplave in sploh vremenske katastrofe in takrat nosi konj samaritanko po širnih planjavah

Anekdota

Lloyd George je bil v začetku svoje kariere povabljen na neko večerjo, kjer bi moral zabavati lepo in mlado damo, ki pa je bila dokaj konservativna. Takrat je nosil dolge brke. Trudil se je na vse načine, da bi zabaval damo, toda koncem koncev se obregne obenj:

»Vidite, gospod Lloyd George, da mi niso prav nič všeč vaši politični nazori in vaši brki.«
»Nič se ne bojte, gospa, zagotavljam vas, da ne boste imeli nikoli posla niti z enim niti z drugim...«

Brez strehe!

Preteceljiv prizor iz grške Macedonije, kjer je več tisočim ljudem potres porušil bome bajte, pa žive sedaj pod milim nebom

Vikiško mesto izkopano

Fundamenti starih hiš so izkopani. V bližini mesta Schleswiga so prišli na sled prastaremu mestu, o katerem trdijo znanstveniki, da je vikiška naselbina Haithabu. To mesto je veljalo v zgodnjem srednjem veku za čudo severa. Koncem 9. stoletja pa je izginilo iz vseh poročil

Proti zadrževanju gotovine

V nedeljo smo priobčili članek o ukrepih, ki so namenjeni proti onim, ki skrivajo denar doma. Z ozirom na vprašanje, kaj bo s povčanici v depozitih in salih pri denarnih zavodih, smo dobili že informacijo, da bodo izvedli odlogljaj le one novčanice, ki se nahajajo v denarnih za-

vođih kot vloge, ne pa one novčanice v depozitih ali salih. Jasno je, da ne bo pri tem prizadet noben vlagatelj.

Oujemo pa, da se že začenja vračati zadrževani in skrivani denar v denarne zavode.

Gibanje zlata

Gibanje zlata v preteklih 3 mesecih ne kaže postojnih izprememb. Zlati zaklad Združenih držav se je povečal v mesecih julij, avgust in september za 205 milij. dolarjev. Tudi francoski zlati zaklad se narašča kakor tudi angleški, švicarski in holandski.

Naslednji pregled nam kaže stanje zlatih zakladov konec septembra (vse v milij. dolarjev, v oklepajih podatki za konec junija): Unija 4.185 (3.920), Francija 3.239 (3.218), Anglija 663 (670), Švica 509 (508), Španija 435 (435), Holandija 416 (394), Belgija 330 (358), Italija 301 (298), Nemčija 190 (198), Švedska 55 (55) in Poljska 54 (57), skupno 10.422 (10.044).

Važno je zabeležiti tudi dejstvo, da se te zavojirani zlati denar v Indiji, Angliji, Franciji in Italiji vrača v promet.

Potniške legitimacije. Po izkazu Zbornice za TOI v Ljubljani je bilo od 1. julija do 30. septembra izdanih 84 novih potniških legitimacij.

Produkcija pnevmatik. Kakor znano, se v Celju snuje tvornica pnevmatik. Spočetka so mislili pritegniti inozemski kapital, sedaj pa bo menda zadostoval domači. Informacije daje tajništvo pripravljalnega odbora.

Nezaposlenost v avgustu. Po podatkih javnih borz dela je bilo v začetku julija brezposelnih 11.946, v juliju pa je padlo število nezaposlenih na 9940, v teku meseca avgusta pa se je ponovno povečalo na 11.940 (brez zasebnih posredovalnic za delo).

Vzorna mlekarstva postaja v Križevcih. Belgrad, 10. okt. AA. Z odlokom kmetijskega ministra je bila v soglasju s ministrskim svetom podeljena direktoriji srednje kmetijske šole v Križevcih podpora v znesku 78.949 Din za gradnjo vzorne mlekarstva postaje.

Francoski uvozni kontingenti. Belgrad, 10. okt. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razglasi: Francosko kmetijsko minist. rstvo je odredilo te-je kontingente za uvoz iz Jugoslavije: oktober-november, december 1250 kvintalov svinj, oktober-december 55 kvintalov salame (salame samo za Porurje), oktober 3400 kvintalov jabolk in hrušk, november 1500 kvintalov in december 100 kvintalov jabolk in hrušk. V oktobru smemo izvoziti 1050 kvintalov mandljev, svežih sliv, bruskov itd., novembra in decembra pa nimamo posebnega kontingenta, nego smo deležni samo kontingenta za ostale države, ki znaša 400 odnosno 350 kvintalov.

Zaščitno po čl. 5 zakona o zaščiti kmeta je dovolil trgovinski minister »Belgrajski banki Merkur« 7. okt. Banka je bila ustanovljena 1906, ima glavnice 6 milij. Din z veliko udeležbo žarjaja, imela pa je konec 1930 13,3 milij. tujih sredstev.

Borza

Dne 11. oktobra 1982.

Denar

Po večeršnji delni oslabitvi so danes tečaji zopet narasli, le Curih je ostal neizpremenjen, Praga pa je popustila. Odstotek bonifikacije je ostal neizpremenjen.

Ljubljana. Amsterdam 3208,46—3219,82, Berlin 1360,41—1371,21, Bruselj 798,03—800,57, Curih 1108,35—1113,55, New York 5711,08—5739,39, Pariz 225,18—226,30, Praga 169,50—170,42, Trst 293,85—295,75.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 56.172 Din.

Curih. Pariz 20,32, London 17,8625, New York 517,75, Bruselj 71,90, Milan 26,515, Madrid 42,40, Amsterdam 208,30, Berlin 122,05, Stockholm 91,80, Oslo 90, Kopenhagen 92,75, Sofija 3,73, Praga 15,3, Varšava 57,90, Atene 3,11, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,07, Helsinkijors 7,68.

Dunaj. Dinar notira: valuta 10,50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda je bila nekoliko čvrstejša, zelo pa so popustili dolarski papirji. Promet je bil na zagrebški borzi znaten in je znašal: vojna škoda 700 kom., 8% Bier. pos. 4000 dol., 7% Bier. pos. 5000 dol. in 6% begl. obv. 50.000.

Ljubljana. Vojna škoda 188 bl., 8% Bier. pos. 40 bl., 7% Bier. pos. 37 bl., Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3900 bl., Priv. agrar. banka 210—218, 7% inv. pos. 53—55, vojna škoda 180—187 (189, 188), 10. 180—188, 12. 182—186, 6% begl. obv. 34—34,50 (34,50), 8% Bier. pos. 37,50—38,50, 7% Bier. pos. 35—36 (36,50), 7% pos. DHB 48 bl.

Belgrad. Narodna banka 3900 zaklj., Priv. agr. banka 220—221 (221, 220), 7% inv. pos. 50,50 den., vojna škoda 180—187 (187, 184), 6% begl. obv. 33

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Nalik divjim pticam, letajočim v obliki podolgim presekane klina po zraku, smo se zibali po polju. Ko smo dospeli do zvrta, smo nabrusili srpe in si oplaknili s sadjevcem grla, tudi skljajeni hrbti so nam bili potrebni oddiha in vmes smo morali marsikatero reči in odbrusiti zgovornju ženskam, ki niso mogle prehaliti dobre letine. Preden smo se obrnili s srpi proti drugemu koncu njive, smo sičali jopice in jih prepustili na zvrtaeh psom v čuvanje.

Toda — verjemite mi ali ne — celo sreli hitnega polja, kjer se mi je priklanjalo zlato, zrolo klasje, ki ga je moj srp podiral in sem ga požeto odlagal na strnišče, sem gledal v duhu svoj drago, kako hodi s povešenimi trepalnicami pred menoj, občuduje moč moje strasti, dviga blestečo se oči proti meni in mi vzbuja v prsih dozorevalno nade. Videl sem Bagworthyški les in dolino, ki se nemara sedaj po njej spreha. O, da bi imel ko pliš krita, da bi mogel poleteti k njej! Da bi bil država kapljica oblačka, višjega nad Doonsko dolino, da bi mogel kaniti nanjo! Ni li veštrič, ki pozabava žito pred menoj, priplihljal naravnost od Lorne in je še poln njenega sladkega glasu? Oh, srečne sapice, ki vejejo okoli nje in ji božajo bela lica, se igrajo z njenimi trepalnicami, ji poljubljajo mehke lase in uživajo njeno lepoto!

Žitni trg

Položaj za pšenico je nadalje zelo čvrst in so cene narasle za 5 par pri kg Sr. blago 76—77 kg slane 152,50—155; tudi koruza je čvrsta, vendar je danes ostala cena neizpremenjena. Dovozi so nadalje slabi.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Promet 76 vagonov.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad, okol. Sombor, srem., gžb. 144—146, bač. potiska 146—148, ladja Tisa 150—152,50, ladja Begej 149—151, gbn. 140—142, par. Vše 138—140, koruza bač., srem. stara 90—92,50, ban. stara 85—87, bač. nova dec., jan. 62,50—65, marec, april, maj 78—80, srem. nova par. Indija 65—67, par. Sid 67—68, moka bač., ban. Og. 235—250, 2. 215—230, 5. 190—200, 6. 160—170, 7. 135—145, 8. 82,50—87,50, otrobi bač. pšenični v jutu vrečah 60—62. Ostalo neizpremenjeno. Tendence stalna. Promet: 89 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 53,625, maj 54,75, dec. 58,625, koruza marec 81,375, maj 82,75, dec. 20,625, oves dec. 15,875, rz marec 31,625, maj 35,75.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 11. oktobra. Na današnji živalski sejem je bilo prignanih 7 konj, 19 bikov, 158 volov, 326 krav in 11 telet, skupaj 518 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: Debeli voli 1,50—2,30 Din, poldebeli 1,50—2,2, plemen. voli 1,50—2,2, biki za klanje 1,75—2,73, glavne krave debela 1,50—2,2, plemen. krave 1—1,50, krave klobasnice 1,50—1,75, breje prave 1,50—1,75, mlada živina 2,50—3, teleta 4—5 Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 344 komadov. Mesne cene so bile sledeče: Volovsko meso I. vrste 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telet 4—5 Din, telečeje meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 6—8 Din, svinjsko meso sveže 10—14 Din za kilogram.

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 2215 goved. Iz Jugoslavije 188. Cene: voli najboljši 1,70 do 1,75, I. 1,50 do 1,65, II. 1,10 do 1,40, III. 0,80 do 0,90, krave I. 1,0 do 1,25, II. 0,80 do 0,90, biki 0,85 do 1,15, glavna živina 0,90 do 0,78. Cene so bile v splošnem trdne.

Dunajski prašijski sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 6723 pršutarjev in 4225 špeharjev, iz Jugoslavije 3058. Na kontumačnem trgu pa je bilo 3852 špeharjev. Cene: špeharji najboljši 1,72, I. 1,65 do 1,70, II. 1,50 do 1,60, kmetijski 1,56 do 1,75, pršutarji 1,45 do 1,75, najboljši 1,90 do 1,95. Cene za špeharje so se držale trdno, za pršutarje pa so ostale neizpremenjene.

Hmelj

Zalec. 11. okt. Izredno živahno povpraševanje po našem letoknjem hmelju traja dalje. Došli smo splošno plačaje po 16 do 22 Din za kg, doseže prvovrstno izbrano blago po 22 do 24 Din, izjemoma pa se ponuja še tudi do 25 Din za kg. Zaključna tendenca je prej ko slej zelo čvrsta.

Zatec. 11. okt. Iz. Povpraševanje po hmelju traja nezmanjšano dalje. Danes je bilo zopet nakupljenega več blaga po neizpremenjenih cenah od 680 Kč dalje.

Nürnberg. 11. okt. Iz. Po večeršnjem judovskem prazniku je bila danes kuplja zopet živahnejša. Danes je bilo pripeljanih 80 bal, v obeh dneh pa skupno 100 bal. Prodanih je bilo tudi 100 bal. Cene za hallertauski hmelj 175 do 198 mark, za gorski 120 do 150 mark, za najboljši württemberski pa 185 mark. Tendence mirna, cene zelo čvrste.

Št. Jernej

Trgatev. Trgatev, običajno vsa v smehu, vrisku in petju, poteka letos nekam bolj tiho in otožno. Motivo veselo razpoloženje tudi deževni nalivi, ki pogosto odganjajo trgača od marljivega dela in povzročajo blato po vinogradih, da se gazi skoraj do gležnjev. Grozdje je lepo dozorelo in obrodilo še dokaj dobro, tako, da so vinogradniki v splošnem kar zadovoljni z letino. Dal Bog le še obilo kupeev za dobro vinsko kapljico, pa bodo še bolj vesela in radostna vinogradnikova arca!

Novo gasilno društvo so preteklo nedeljo ustanovili na Dobrovi, pol ure oddaljeni vasi od Št. Jerneja. Na nedeljski veselici je sodelovala tudi godba našega Prosvetnega društva. Nakloni Bog novemu, obče koristnemu društvu obilo sreče in blagoslova!

Toda, hudičman! Ko sem potopljen v svoje sanje spustil srp in strmel v oddaljene gozlove, so si moji delavci izmislili nekaj lepega. Drug za drugim so izginili proti seči, kjer smo pustili davi sodečke s sadjevcem in požarje. Ze so sedeli v hladni senči pri okusni južini, dasi še ni odbila ura dvanajst.

>Hoj, John, ti malopridnež, kaj pa pomeni tole sem zakričal, ga pograbil za srajo pri vratu in pobingljal z njim po zraku, ko je še držal nož in vilice v roki in gosja bedro med zobmi.

>Spustite me, gospod, drugače vam ne morem povedati, je s težavo izbrbljal John. Spustil sem ga na tla in priznati moram, da mož ni bil kriv. Zatrjeval mi je namreč, da so po njegovem mnenju hoteli prihraniti na česu, pa so se spravili h kosilu, ko sem se jaz v duhu ukvarjal z Bog ve kakšnimi državnimi zadevami. John je bil seveda še vedno trdno prepričan, da me je med mojim bivanjem v Londonu imenoval kralj vsaj za mirovnega sodnika, če ne za kaj več, da sem pa to skrivnost pridržal zase.

Tudi jaz sem torej z veseljem sprejel zame malko praznega krompirja in sem z ostalimi vred obedeloval, čeprav je bilo kosilo pregodnje. Po obedu smo se nanovno pridno lotili dela in ko je zahajalo solnce s poslednjimi žarki pordečilo temne oblake, smo podrli že nad deset jutro pšenice. Tedaj smo si obrusili srpe in znojna čela in se odpravili domov.

Samo po sebi je umevno, da so bili vsi ženeci povabljeni k nam na večerjo; s seboj so privedli

Sport

Prvi dan v Atenah.

Pred 40.000 gledalci se je pričela Balkanska olimpijada v Atenah. Malo manj gledalcev kot lani — tudi Grkom se pozna kriza. Ker naša reprezentanca ni odšla kompletna z najboljšimi atleti v Atene, pač ni bilo pričakovati, da bomo ostali na drugem mestu. Toda tudi Romuni in Grki niso prišli kompletni. Potovanje je bilo, kakor vsako leto ugodno do meje, kjer so se morali fantje seliti iz posebnega vagona. V Atenah so nastanjeni v najboljšem hotelu, kot dosedaj še vsako leto. Rezultati prvega dne so: 100 m: 1. Fragudis 11 sek. 2. Mantikas, oba Grka, 3. Semiz (Turčija). Naši so zasedli peto in šesto mesto, Stevanović in Novaković. Metanje krogla nam je prineslo prvo in tretje mesto. Kleut je vrzel kroglo 13,75 m, Spahić je zasedel tretje mesto, na drugem je Romun Bučuk. V teku na 800 m nas je izrezal Tučan, ki je zasedel tretje mesto za Grkoma Passy-em in Stavrinomom. Zmagovalec je progro pretekel 2,02 min. Na 10.000 m je ravno tako Koren zasedel tretje mesto za Grkom Manos in Romunom Panaitom. Zmagovalec je rabil za progro 54,25 sek. Pri skokih v višino so vsa tri mesta ostala Grkom. V štafeti 4x100 m je naša štafeta na tretjem mestu za Grki in Romuni. O prvih borbah vodijo zopet Grki s 38, Romuni imajo 20, Jugoslovani 18, Turki 10 in Bolgari 8 točk. Ker niso Romuni kompletni bodo fantje morali le obdržati drugo mesto v končaj klasifikaciji. Seveda naši tenis igralci ne smejo izgubiti nobene borbe.

Razne sportne vesti.

Torej Haškov protest je poslovni odbor sedaj, ko je bil kompleten in imel kvorum, gladko zavrnil. S tem je situacija za JNZ izboljšana in državno prvenstvo rešeno.

Rokoborci bodo imeli v Carigradu 5. in 4. borbe za prvenstvo Balkana. Rokoborci bodo imeli več sreče, kajti prijavljeni so že sedaj vsi balkanski narodi. Sodelovali bodo Turki, Grki, Romuni, Bolgari, Albanci in Jugoslovani.

Sportni mir v Italijo bodo, kakor vidimo, najprej izkoristili belgrajski klubi. Za naš Božić je BSK sklenil še dve tekmi v Italiji. In sicer v Milanu z Ambroziano, v Florenci pa s Fiorentino. Kdaj se bo kdo od naših klubov spasil, pa še ne vemo.

Kolesarski »Triglajski« pododbor priredi v nedeljo državno gonško kolesarsko prvenstvo na progi Pijava gorica-Turjak. Proga je dolga 9 km. Prijave za tekmo sprejema Zvezin tajnik g. Pavel Pele. Startalo se bo v dveh skupinah, juniorji in seniorji z eno minutnim predledkom.

Naznanila

Zveza bivših salezijanskih gojencev priredi v nedeljo 16. oktobra ob lepem vremenu pešizlet v Zadobrovo pod vodstvom gosp. ravnatelja Zaiča. Zbirališče pred splošno bolnišnico ob pol 2. Vabimo vse zveze in prijatelje zveze. — Odbor.

Udruženje jugoslovenskih inženjerov in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi svoje člane na ogled tovarne gosp. Franca Bonača v Količevem. Odhod v petek 14. t. m. točno ob pol 3 popoldne z avtobusom izpred kavarne »Evropa«. Člani, ki reflektirajo na mesto v avtobusu, naj to prijavi telefonično najkasneje do četrtka opoldne na tel. šte. 2321, 2521 ali 2629.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 12. oktobra: ZLOČIN IN KAZEN. Red Sreda. Četrtek, 13. oktobra: STRAST POD BRESTI. Izven. Premijera.

Petek, 14. oktobra: Zaprtje. Sobotna, 15. oktobra: ROKSI. Izven. Znižane cene. Nedelja, 16. oktobra: CELJSKI GROFJE. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 12. oktobra: FRA DIAVOLO. RED B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. oktobra: Zaprtje. (Gostovanje v Celju.) Četrtek, 13. oktobra: DVE NEVESTI. Red B.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. oktobra, ob 20: ZA NARODOV BLAGOR. Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru.

DAME, POZOR!

Najmodernejši aparat za trajno ondulacijo na dva sistema je prispel!

Dama si na poljuben sistem izbere izdelavo ondulacije s prvovrstno postrežbo in dunajsko solo po znižani ceni.

DAMSKI SALON POLANC

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1.

Za nego las samo specialna sredstva!

Svoje žive in nežne lase mučite, če uporabljate v njihovo nego čistih las sredstva, ki so namenjena mrtvim stvarim. Pri takem čiščenju manjka kosmetični dodatki, ki pospešujejo tvorbo las in zadržijo lasem lepoto, predvsem pa zdravje. Samo na kakih eksperimentov, ker je vašega najlepšega okrasa, vaših las, za to preveč škoda! Lepše in zdravje las vam zagotavlja redna nega s »Črno glavico« in »Haarglanz Shampoo«, ki ohrani vaše lase zdrave in odporne ter jim da tudi prekrasen sijaj. »Črna glavica« s stalno prilogo sredstva »Haarglanz« je specialno sredstvo za nego las na podlagi tridesetletnih izkušenj.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 12. oktobra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček, p. Fr. Ačko — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Knut Hamsun: Potpuhi — 20.00 Samospevi ge. Marje Assejeve: Rusko-ciganske romane — 20.30 I. delavski koncertni večer (prepsa iz Delavske zbornice) — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Prenos iz Kavarne »Zvezda«.

Četrtek, 13. oktobra. Ljubljana: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, poročila, plošče — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Dr. St. Leben: Italijanska — 19.00 Prof. Pengov: Načelo gospodarstvenosti in rentabilnosti — 19.30 Prof. Kuret: Pogovor s poslušalci — 20.00 Simfonični koncert — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 12. oktobra 1982

Zagreb: 21.10 Odlomki iz drame Grob neznanega vojaka — 22.10 Instrumentalni koncert na ploščah — 22.50 Poročila in vreme — 22.40 Večerni koncert. — Milano: 20.30 Komedia — Zvezna glasba. — Barcelona: 20.30 Radio orkester — 23.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 22.45 Koncert. — Toulouse: 21.45 Plesna glasba — 22.00 Operna glasba — 22.45 Plesna glasba — 23.00 Nočni koncert — 00.05 Angleška glasba. — Berlin: 20.30 Studentovski večer — 21.20 Plesna glasba — 22.15 Poročila, nato plesna glasba. — Belgrad: 20.30 Večerni koncert — 21.10 Igra — 22.10 Večerni koncert radioorkestra — 22.50 Plošče. — Rim: 20.45 Večerni italijanske glasbe — 21.15 »Amica«, opera — Večerni italijanske glasbe. — Beromünster: 20.00 Plesna nemška glasba — 21.40 Večerni koncert. — Langenberg: 20.30 Studentovske melodije — 21.00 Simfonični koncert — 22.40 Koncert. —

Četrtek, 13. oktobra.

Zagreb: 20.05 Prenos simfoničnega koncerta z Dunaja — 22.00 Prenos zvočnega filma. — Milano: 20.30 »Mignon«, opera. — Barcelona: 21.05 Radio orkester — 22.00 Operna glasba. — Stuttgart: 20.30 Melodije — 21.30 Zborovno petje. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 21.20 Oprene arije — 21.45 Plesni večerni koncert — 22.30 Operna glasba — 22.45 Plesna glasba — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 21.10 Koncert — 22.10 Poročila, nato plesna glasba — 23.00 Orgle. — Belgrad: 20.00 Prenos simfoničnega koncerta z Dunaja. — Rim: 21.30 »Su-Zyc«, komedija — 22.00 Simfonični koncert. — Beromünster: 20.00 Plesni večer — 21.40 Radio orkester. — Langenberg: 20.45 Igra — 22.05 Poročila, nato plesna glasba. — Praga: 20.20 Gledališki večer — 22.20 Prenos orgelske glasbe iz kina Beranek. — Dunaj: 20.05 Orkestralni koncert — 22.15 Plesna glasba. — Budapest: 20.15 Ciganska glasba — 21.45 Kvartet — 23.00 Plesna glasba.

Zavese, posteljna pregrinjala

namizno prti, prtiče itd., krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

(poleg hotela Štrukelj).

Vezene in šivanje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, azuriranje in predstiskanje. Velika izbira predstiskanih ženskih ročnih del.

Veterinarja

mlajšega, izšče renomirani zavod za izdelavo seruma. — Pismene ponudbe naj se pošljejo oglasnemu zavodu Jugosl. Rudolf Maso a. d., Beograd, poštni predal 409 pod šifro »232«.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Isotodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

hrupa in jo ubral v mesečini čez dvorišče na očeto grob, da bi si bil ohladil od dela in žalosti razgredo glavo.

Trideseto poglavje.

Anka vé za mojo skrivnost.

Ze zlatvaj sem prebodel brdko smrt svojega očeta in prav zato tudi Anka. Samo Lizika je bila še vedno nekam mrka in je hlepela po strogem kaznovanju morilcev. Potemtakem me je v resnici precej presenetilo, da ne rečem, prestrašilo, ko sem zagledal v mesečini negibno postavo, klečečo na očetovem grobu. Bila je naša Anka v svojem najlepšem prazničnem oblečju.

Brez strahu sem jo zavalj proti njej, četudi je bila videti bela in svetla ko duh.

>Kaj počenjaš tukaj, Anka? sem jo vprašal precej resno, malo nejevoljen sam nase, ker me je skoraj prestrašila.

>Prav nič, se je kratko odrezala sestra. >No, kako to? sem jo zavrnil. >Kaj počenjaš ponoči tukaj in prepuščaš vse skrb za goste meni?

>Kakor kaže, ti ta skrb ne dela posebnih preglavic, John, ti je odvrnila sestra mehko; >kaj pa počenjaš ti ponoči tukaj?

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pletna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Opekarnel

Keramična podjetja! Dolgoletni strokovnjak želi spremembo mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 14.397 na upravo »Slovenca«.

Službodobne

Zastopnika

Slovenca, za teritorij dravske banovine, z lastnim avtom, išče vodeča tušemska industrija parfumerije in kozmetike. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 14.683 na upravo »Slovenca«.

Tri prodajalke

za trg se takoj sprejmejo. Oziralo se bo samo na kavičnice zmožne osebe. Znamko za odgovor priložiti. Ponudbe pod zn. »Prodajalke« št. 14.683 na upravo »Slovenca«.

Vajenci

Vajenec

za trgovino meš. blaga, iz kršćanske družine, po možnosti z 2 razredoma meščan. kole, se sprejme takoj. — Anton Valentak, Slov. Konjice.

Katera šivilja

bi sprejela učenko, da bi to izučila šivanja navadnih oblek in predpasnikov, v mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14.644.

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh
(bivša Carmentikova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojanila zastoj in franko.

Denar

80.000 Din posojila

iščem na vilo. Intabulacija na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 14.643.

Posojila

od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za 1. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižnicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

Veselite in zadovoljstvo
je samo, kadar prinesete svojem fini kamgarn ali športni ševijot sa moško obleko, ali fino voleno za damski plašč ali kostum iz trgovine

A. Žlender
Ljubljana, Mestni trg 22

Priznana najugodnejši nakup dobrih kvalitet

Družabnika
s 100.000 Din sprejme dobro vpeljano podjetje v svrhu investicije. — Kritje zajamčeno. Resni interesi naj javijo svoj naslov na upr. »Slovenca« pod »Vložna knjižica« št. 14.655.

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52.

Stanovanja
ODDAJO:
Prazno sobo
oddam na Mirju blizu Obrtne šole mirni, solidni osebi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.395.

Stanovanje
3 sob s kopalnico in pritliklinami, zračno in solno, se odda mirni stranki s 1. novembrom. Mariborska ulica 22/I. (c)

Stanovanje
oddam v najem. Benjam. Marek, Radomlje. c

Soba in kuhinjo
s pritliklinami oddam za november. Valentin Vodnikova 15, Zelena jama. c

Stanovanje
dveh sob, poselske sobe, s kopalnico, kuhinjo in pritliklinami, se odda s 1. oktobrom v Bolgarski ul. 19, vila »Mojmire«. (c)

Stanovanje
enosobno in dvosobno s pritliklinami in vrtom se odda s 1. novembrom. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.684.

Stanovanja
ODDAJO:
Prazno sobo
oddam na Mirju blizu Obrtne šole mirni, solidni osebi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.395.

Stanovanje
3 sob s kopalnico in pritliklinami, zračno in solno, se odda mirni stranki s 1. novembrom. Mariborska ulica 22/I. (c)

Stanovanje
oddam v najem. Benjam. Marek, Radomlje. c

Soba in kuhinjo
s pritliklinami oddam za november. Valentin Vodnikova 15, Zelena jama. c

Stanovanje
dveh sob, poselske sobe, s kopalnico, kuhinjo in pritliklinami, se odda s 1. oktobrom v Bolgarski ul. 19, vila »Mojmire«. (c)

Stanovanje
enosobno in dvosobno s pritliklinami in vrtom se odda s 1. novembrom. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.684.

Vnajem

ODDAJO:

Delavnica

velika, svetla in suha, za vsako obrt — se odda v najem. Poizve se: Ljubljana, Opekarska c. 31. n

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaj, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Parcelo

ob Vodnikovih ali Celovski cesti v Zg. Šiški kupim in takoj plačam. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Plačam« 14.658. (p)

Hišo ali vilo

z vrtom v mestu kupim. Ponudbe z navedbo skrajne cene na upravo »Slovenca« pod znač. »Dom« št. 14.682. (p)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad, brž kuncv ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inserat

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in na ceneje trdka Karl Preig Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg (II)

Puhasto perje
čisto, čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetku. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perla

Voz
na dve kolesi poceni naprodaj. Ravnikarjeva ulica 5. (I)

Konfekcija — moda

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (I)

Štedilnike

raznih vrst; vrtno, balkonske in stopniške ograje, dima, vratica, brzooparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podraž, Ig pri Ljubljani.

Prodaj:

nekaj 100 m filmskega traku, polovično vijolino. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.646. (I)

Lončena peč

naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.645. (I)

Kupimo

Zlato

(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

KUPIM JABOLK

še nekaj vagonov kanadk (parizarc), prvovrstno blago, od 3000 kg naprej. Plačljivo pri prevzemu. Takojšnje ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod značko »Inozemec«.

Bukova drva in ogile
kupi stalno
Uron Franc
Ljubljana
Sv. Petra cesta 24.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Obrt

Lanene tropine
in drzna krmlila nudi najcenejše Veletrgovine žita in moka.
A. VOLK, LJUBLJANA
Rastieva cesta 24.

Posteljne žične vloge
v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu trdka

Pavel Strgulec
Ljubljana, Gosposvetska cest 218
Zahtevajte brezplačni ceniki

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Nakup in prodaja vreč ter jute
A. Grebenc
Dunajska 36

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Malinovec
pristen, naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na male in velike v lekarni dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska c. 6

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

Poskusite ta novi recept za Vašo kožo

Brez vsake GUBE

Čvrst, svež, buhnat obraz še v 50 letu

Profesor dunajske univerze Dr. Stejskal je izvršil neverjetne tehnične poskuse z Biocelom (doblenim od mladih živali). Pri ženskah v starosti od 55 do 72 let so po šestih tednih popolnoma izginile gube (glej popolno izvestje v dunajskim medic. listu). Uvele mišice na obrazu postanejo sveže in čvrste; uvela polt se naglo pomladi. Ženske 50 let morejo izgledati, kot da jim je 30 let, in dobe polt, za kakršno bi jih zavidalo marsikako mlado dekle.

Ako negujete Vašo kožo z Biocelom, ki pomlajuje, Tokalon-krema, hrana za kožo rožnate barve, dokler Vi spite. Uporablja naj se ponoči. Zjutraj rabite Tokalon kremo bele barve (ne mastno), ta odstranjuje razširjene znojnice in sojedce in po treh različnih porabah v treh dneh postane koža bela.

Eksistenca!

Trgovina s pisarniškimi stroji, popolnoma urejena, z delavnico, na eni najprometnejših točk v Zagrebu se radi udeležbe drugod

odda v zakup ali prodaj
Strokovno znanje ni neobhodno potrebno. Vodstvo za delavnico je na razpolago. Povprečni letni brutto donos v preteklih letih je znašal Din 300.000— na leto.

Interesenti, ki razpolagajo z gotovino od Din 150.000— do Din 2.000.000— naj izvolijo nasloviti oferte na upravo »Slovenca« pod značko »Priložnost«.

Double modni kamgarni seriji sportni
za fine obleke in sukaje
Velika izbira ugodne cene
R. MIKLAVIC „Pri Štoli“
Ljubljana, Ulica — Pred Školjo

Ali ste že poravnali naročnino?

Lepo pripravljeni po udanem trpljenju in prejemu sv. zakramentov in spremljani od naših molitev so se danes naša dobra in skrbna mati

Marija Tavčar
roj. Kržišnik

preselili k neskončno dobremu Bogu, da ga v družbi Njegovih svetih večno ljubijo in molijo.

Njeno utrujeno telo bomo položili v blagoslovljeno zemljo po sv. opravi, ki bo v četrtek ob 8, da počaka večnega vstajenja.

Vse sorodnike, znanke in prijatelje pa prosimo: spominjajte se naše ljubljene matere v molitvi.

Sv. Lenart nad Škofjo Loko, dne 10. oktobra 1932.

France, misijonar Tomaž, župnik Matevž, Marija por. Debeljak, Anton, Joško, Jakob, Iva in Anica por. Garner, otroci, ter vsi ostali sorodniki.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem, ki ste ga poznali, žalostno vest, da nam je umrl po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, naš ljubi, dobri o-papa, brat, stric in svak, gospod

IGNACIJ VERBAJS
upokojeni ravnatelj »Narodne tiskarne«

K zadnjemu počitku ga bomo spremili iz hiše žalosti, Knafljeva ulica št. 4, v sredo ob pol 3 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1932.

Žalujoči ostali.